

Primredactor și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

VII. — 13. (1727) Oradea, 1938. jan. 18.

Primcolaborator: **dr. Gyárfás Elemér**

Románia új nemzeti iránya és a népkisebbségek

Goga miniszterenök, Cuza miniszter és Codreanu legionista vezér nyilatkozatai az olasz lapok tudósítói részére

Rómából jelentik: Az olasz lapok bukaresti külön tudósítói beszélgetést folytattak román vezető politikussal. Goga miniszterelnök kijelentette, hogy a román antiszemitizmus nem idegengyűlöletből fakad.

— Elismerjük — mondotta. — valamennyi kisebbség jogos kívánságait, csak azt kívánjuk, hogy ezeket a jogokat az állam életének alapján gyakorolják és ez az alap csak román alap lehet. Nemzetközi téren

valamennyi kisebbség jogos kívánságát tiszteletben kívánjuk tartani, hogy biztosítsuk a belső béke szilárd kialakulását. A német kisebbségnek megadjuk a szabad kulturális fejlődés lehetőségeit, a magyar kisebbségnek minden politikai, egyéni, néprajzi és kulturális jogait tiszteletben fogjuk tartani. Nem ismerjük el azonban román lakosságnak az újonnan bevándorolt lakosokat,

akik Kelet-Európa minden részéből özönlenek Romániába. Nem félek a Népszövetségtől való fenyegetéstől, sőt ezt a kérdést magam fogom

Genfben fölvetni. A Népszövetségnek kell követelnie ezeknek az országaikból elmenekült embereknek a visszatelepítését.

— Külpolitikai programunk — folytatta Goga. — a barátságos kapcsolatok körének kiszélesítésére irányul anélkül, hogy ezzel mélyreható változásokat idéznénk fel régebbi baráti és szövetségi kapcsolatainkban.

Közlük a lapok Cuza és Zelea Codreanu nyilatkozatát is.

Cuza arra a kérdésre, hogy mi történik, ha a Népszövetség beavatkozik a zsidókérdés megoldásába, a következőket mondotta:

— A Népszövetség a zsidóság szövetkezése, mellyel a nemzetek felett akar uralkodni. Véleményem szerint a Népszövetség halott, akit eddig még nem temettek el.

Zelea Codreanu így nyilatkozott:

— Politikai irányvonalunk teljes szabadságot biztosít a magyar kisebbségnek, melynek önmagának kell döntenie afelől, hogyan használja fel a szabadságjogokat: a legteljesebb lojalitással, vagy teljes ellenségeskedéssel. A mi magatartásunk az övékhez fog igazodni.

Micescu külügyminiszter kijelentései a román-magyar viszonyról, a kisebbségekről és a zsidókérdésről

Hírlapi beszélgetés Genfben egy magyarországi újság munkatársával

Budapestről jelentik: Az itteni „Újság” vasárnapi száma első oldalán, érdekelt külső kiállítással közöl egy hírlapi beszélgetést, melyet az ő genfi tudósítója, Hans Habe folytatott a jelenleg Genfben időző román külügyminiszterrel. A tudósítás bevezetésében az újságíró a következő megjegyzéseket teszi:

— Eltekintve azoktól a világnézeti különbségekről, amelyek e sorok íróját a román külpolitika irányítójától elválasztják, eleve ki kell jelentenem, hogy Micescu személyében olyan államférfiival ismerkedtem meg, amilyent Genfben is, a nagy figurák fővárosában, ritkán talál az újságíró. A karcsu, őszszakállas úr egész lényében a nagy nyugati politikusok benyomását teszi és finoman poentírozott humorával, irodalmi érdeklődéseivel, személyek és összefüggések majdnem művészi felismerésével leginkább Barthou-ra, a francia politika nagy halottjára emlékeztet.

A hírlapi beszélgetést egész terjedelmében az alábbiakban közöljük.

A BUDAPESTI KONFERENCIA.

AZ ÚJSÁGÍRÓ: Engedje meg kegyelmes uram, hogy a legaktuálisabb kérdéssel kezdjem, miként látja Románia a budapesti konferencia eredményeit?

MICESCU KÜLÜGYMINISZTER: A válasz erre a kérdésre alkalmas ad, hogy ebben Romániának a Nemzetek Szövetségi iránti állásfoglalását tisztázzam. A budapesti konferencia eredményében engem különösképpen az örvendeztetett, hogy Ausztria és Magyarország megmaradnak a Nemzetek Szövetségében. Ebből örömmelnek kifejezése már magában foglalja azt a választ, hogy miként vélekedik Románia a genfi intézményről.

AZ ÚJSÁGÍRÓ: Milyen érzésekkel érkezett meg Genfbe miniszter úr belgrádi és prágai látogatása után?

MICESCU KÜLÜGYMINISZTER: Az a szíves fogadtatás, amelyben Belgrádban és Prágában részem volt, elmélyítették a baráti érzéseket, amelyeket a két ország számára érezek. A csehszlovák fővárosban Hodza miniszterelnök, Krofta külügyminiszter és különösképpen a csehszlovák állam elnöke, Benes résziesítették olyan fogadtatásban, amelyért valóban hálásnak kell lennem. Különösen boldogító volt az a tudat számomra, hogy milyen nagy szimpátiának örvend királyom a csehszlovák köztársaság területén. Mindezekből a nyilatkozataimból könnyen kivehető, hogy Románia helyzete a Kisantant keretében egészen tiszta és egyértelmű. Románia mindazokat a

propagandisztikus kísérleteket visszautasítja, amelyek Románia viszonyát a Kisantantban kétségessé teszik.

A KISEBBSÉGI KÉRDÉS NEM TÁMASZTHAT AKADÁLYOKAT A MAGYARORSZAGGAL VALÓ VISZONY RENDEZÉSÉBEN.

AZ ÚJSÁGÍRÓ: Milyen érzésekkel van kegyelmes uram a kisebbség kérdésében?

MICESCU KÜLÜGYMINISZTER: A kisebbségi kérdés számunkra nem létezik. Ha ezt felelősségem teljes tudatában mondom, elhíheti, hogy tapasztalatból beszélek. A kisebbségek kérdése e pillanatban nem vetődik fel, nem fontos tehát, hogy ezzel a kérdéssel különösképpen foglalkozzunk.

AZ ÚJSÁGÍRÓ: Nem gondolja tehát kegyelmes uram, hogy a kisebbségek kérdése áthidalhatatlan akadályokat fog gördíteni egyes országokkal való viszony regularizálása körül?

MICESCU KÜLÜGYMINISZTER: Egy nem létező kérdés nem is támaszthat áthidalhatatlan nehézségeket. Ha azonban a Magyarországra való viszonyunkra céloz, örömmel jelentem ki, hogy Magyarországgal való baráti viszony kimélyítése programom egyik főpontja. Nagyon szeretném, ha viszonyunkat Magyarországhoz olyan baráti alakíthatnánk, amennyire ez csak lehetséges és meggyőződésem, hogy egy baráti együttműködés különösen gazdasági téren lehetséges és alkalmas arra, hogy az általános atmoszférát megjavítsa. Kereskedelmi kapcsolatainkat Magyarországgal ki fogjuk bővíteni. Egyébként programomhoz tartozik az Ausztriával való barátság kimélyítése. Súlyt helyezek a megállapításra, hogy Románia barátsága senki ellen nem irányul és nem fog irányulni soha. Románia barátságainak célja pedig az, hogy az európai békét biztosítsa.

AZ ÚJSÁGÍRÓ: Nem gondolja, kegyelmes uram, hogy az új Románia belpolitikája befolyást gyakorol Románia külpolitikájára?

MICESCU KÜLÜGYMINISZTER: Eltekintve attól a tényről, hogy belpolitika és külpolitika két teljesen különálló dolog, arra kérem, hogy ne beszéljen új Romániáról. A régi Románia új kormánya tökéletesen és egyértelműen az alkotmány alapján áll. A régi Románia új kormányának főcélja ellenkezőleg, hogy a régi Romániát az élet jogához segítse.

ZSIDÓKÉRDÉS.

AZ ÚJSÁGÍRÓ: Kegyelmes uram, bizonyára tudja, hogy melyik az a kérdés, amely a külföldet a legjobban érinti. Nem kétséges bizonyára kegyelmes uram előtt, hogy a zsidókérdés a külföldön nagy port vert fel.

MICESCU KÜLÜGYMINISZTER: Nagyon hálás vagyok Önnek, hogy alkalmas ad nekem egész sereg félreértés tisztázására. Nagyon hálás lennék Önnek, hogy ha alkalmas adna, hogy ebben a nyilatkozatomban szembeszálljak azzal a külföldi propagandával, amelynek forrásait éppen Genfben szeretném felfedni. A román kormány ebben a kérdésben éppen úgy, mint a kisebbségek kérdésében, tökéletesen és megrendíthetetlenül az adott szó, vagyis a szerződések álláspontján áll. Amiről szó van, az semmi más, mint egy nagy takarítás a saját házukban. Ez a takarítás — és arra kérem, hogy ezt különösképpen húzza alá, — nem illeti azokat a személyeket, akiknek jelenléte Romániában a meglévő szerződésekben garantálva van. Romániában azonban egész csomó olyan személy van, akiknek jelenléte revizító tárgyat kell, hogy

képeze. Ezek az emberek nem nevezhetik magukat románoknak. A legnagyobb súlyt helyezem újra arra a megállapításra, hogy ezek létezésük nélkül olyan emberek, akiknek létezése vagy nem létezése Románia területén nem alkalmas semmiképpen arra, hogy más országgal való viszonyunkat veszélyeztesse.

Ezek az emberek nem tagjai egy kisebbségnek se és nincsen semmi közülük azokhoz a szerződésekhöz, amelyek Romániát kötik.

Öfelsége nyilatkozatai ebben az irányban, azt hiszem, hogy egészen egyértelműek voltak. Azonban még egyszer aláhúdom: azok az emberek, akikről a „nagyakarítás” keretében szó van, vendégei Romániának, nem pedig románok. A román kormány intézkedései semmiben sem érintik tehát azoknak az embereknek létét, akik Románia területén születtek. Azok az emberek, akikről szó van és akiknek ott léte vagy ott nem léte Románia területén a külföldi olyan nagyon érdekli, éppen a szomszéd-országokból szivárogtak be hozzánk. Ezek Kun Béla magyarországi kalandja, a Bruszilov-offenzíva és Hitler hatalomrajutása után érkeztek Románia területére. Szerződésük a külfölddel csak románokat védhetnek, nem pedig vendégeket.

BELSŐ ROMÁN ÜGY.

AZ UJSÁGIRÓ: Gondolja, kegyelmes uram, hogy a zsidókérdés Genf elé fog kerülni?

MICESCU KÜLÜGYMINISZTER: Én a magam részéről nagyon örülnék, ha ezt a kérdést Genfben tisztázhattánk. Ha erre ugyanis sor kerülne, akkor megállapítást nyerne, hogy kik azok, akik a petíciókat Románia ellen előhozták. Én hajlandó vagyok a genfi fórum előtt teljes mértékben felelni és az egyetlen feltétel, amelyet szabok, hogy a kérdés és felelet minden irányban a genfi alapokmány előírásain belül történjék. Ha ez így fog történni, akkor hamar kiderül, hogy az egész ügyet a külföldön mennyire felhívták és hogy tisztára belső román ügyről van szó, amely nem sújt senki olyant, aki Románia területén született és senki olyant, akinek ottlétét meglévő szerződések biztosítják.

A beszélgetés végén Micescu külügyminiszter még kifejezésre juttatta abbéli örömét, hogy Genfben alkalma lesz a nyugateurópai mértékadó politikusokkal beszélgetést folytatni. Különösképpen hangsúlyozta azt a mély és beható szeretetet, amellyel Románia Franciaországgal szemben viseltetik.

Ezekkel a szavakkal fejeződött be a beszélgetés.

Egy olasz katonai különítmény a francia határra tévedt a hóviharban

Párizsból jelentik: A Savoyai alpokban, Bourg St. Moritz közelében három tiszthől és tíz katonából álló olasz különítmény, mely eltévedt a hóviharban, francia területre került. Az olasz katonákat a francia hatósági közegek Bourg St. Moritzba kísérték és egyrésztük

kórházban helyezték el, a többit pedig meleg ruhákkal és bőséges vacsorával vendégelték meg. Miután megállapították, hogy nem szándékos határsértésről van szó, a katonai hatóságok az olaszokat Bourg St. Moritz állomásra és onnan gyorsvonattal az olasz határra kísérik.

A japán kormány kiáltványt adott ki a Kína iránti további politika irányáról

Japánbarát új kínai kormány alakulását kívánja elősegíteni s azzal együttműködik Kína újjászervezésében. — A jelenlegi kínai kormánnyal megszakad a diplomáciai összeköttetés. — Hirota külügyminiszter köszönetet mondott az olasz és a német nagyköveteinek az eddigi támogatásért

Tokióból jelentik: A japán kormány kiáltványban közölte a lakossággal a Kínával szemben követendő politika irányelveit. A kiáltvány a következőket tartalmazza:

— A japán kormány mind a mai napig türelméről tett tanubizonyságot és még Nanking bevétele után is meg akarta adni a kínai kormánynak az utolsó lehetőséget arra, hogy megváltoztassa eddigi magatartását. A kínai kormány azonban továbbra is makacsul ellenszegül Japánnak anélkül, hogy tekintetbe venné egyrészt a kínai nép siralmas állapotát, másrészt a távolkeleti béke és rend érdekeit. Ennek következtében a japán kormány elhatározta, hogy

a jövőben nem tárgyal többé a jelenlegi kínai kormánnyal, hanem megvárja az új kínai rendszer megszervezését és kifejezését, amely alkalmas lesz arra, hogy Japánnal megteremtse a harmonikus együttműködést. A japán kormány hajlandó arra, hogy ezzel az ujjonnan megalkuló kormánnyal együttműködjék

az új Kína kialakulása érdekében. Eddigi politikánkat nem változtatjuk meg és Japán továbbra is tiszteletben tartja Kína területi épsé-

gét, felségjogát és minden más hatalom jogait és érdekeit. Miután mátol kezdve az eddiginél is nagyobb felelősség hárul Japánra a távolkeleti béke fenntartása érdekében, a japán kormány bizik abban, hogy minden japán megteszi kötelességét a nemzetre váró hatalmas feladata teljesítése érdekében.

Politikai körök rámutatnak arra, hogy a kiáltvány nem jelenti szükségképpen az ellenségeskedés kiterjesztését, csupán arra szolgál, hogy bejelenti a tárgyalások megszakítását. A manifesztum az eddigi módszer helyett a katonai diplomáciai hadjárat megindítását jelenti.

A tokiói „Asahi Sinbun” szerint a kínai kormánnyal de facto és de jure megszakították a kapcsolatot. Kavogoe japán nagykövetet visszahívják, a kínai nagykövet pedig távozik Tokióból. Mint hírlik, Konoye miniszterelnök a parlament konkrét részleteket közöl majd a manifesztáció bel- és külpolitikai következményeiről.

Hirota japán külügyminiszter vasárnap délelőtt fogadta a tokiói német és olasz nagykövetet, akik előtt ismertette a japán elhatározásokat, egyben köszönetet mondott eddigi támogatásukért.

Világkiállítás

Párizsban

Irtá:
Castano-Rószeghy
Marianne

XIV.

Ha valaki az Eiffel-toronyból, éjszaka pillantja meg először az Ile des Cygnes pirosan lángoló gömbjét, a távolság misztikus varázsa sajátos vonzeróval hívja, csalogatja mielőbb a Pont de Passy és a Pont de Grenelle között, a Szajnán elnyúló földszív felé. Ha a Metro vasutja röptit a hosszú Pont de Grenellen át Montparnasse irányába, — közvetlen közelből bukkan fel a kivillágitott tündérváros: La France d'Outre-Mer. Kicsi ékszer a Szajna vizén, fénylő álom az októberi éjszakában. Európa kulturájától messzire elvitatkozott, rejtélyes és különös világa éi itt egy még sokkal ősbibb kultúrának, messzi tájéknak, ahol szintén laknak emberek. A Kelet pompázó ragyogása delezs erővel ölel magához a karcosú minaretek, bizarr oszlopsorok, félelmetes bálványfigurák, idegen istenek fantasztikus birodalmában; a Kelet varázsa honol a trópusi emlékek között és ez a sajátos, forró atmoszféra leheli felénk az elkalandozó képzelet édesen mérgező mákonyát. Scherezade meséi, az Ezerégyéj csillogó mozaikja, mint elbűvölő kaleidoszkóp myriádokaságra bomló kövecskéi, csillámlanak fel a Les États du Levant bűbajos hátteréből és az ázsiai lélek minden rejtelme, Afrika ismeretlen kincsei tárulnak fel cinikus európai szemek előtt.

Eszményi patio díszíti Indo-China óriási pavilonját. Finomrajzú arabeszkok vonalai kizvónak a falakat borító vagyontérő szőnyegekben.

Syria é Lybia kincsei. Arak elefántcsontfragványa, Tunisz exotikus szépségei csak növelik, csak fokozzák azt a titokzatos varázst, melynek erejét csak az érezheti át igazán, aki a keletet jól ismeri. És nem-e válik örökre felejthetlenné Marokkó csodaszép oszlopsornoka, az orientális építészeti eme gyöngyszeme? Fekérburnuszos arabok, egy távolról emberfajta legszebb példányai, egy külön race dolyfős öntudatosságával tűnnek föl a sátrak között. Testi szépségük sajátos vonása nem tud keresztülhatolni a lelkek idegenségén, — idegenek, különök maradnak ök mindvégig és nem ismerjük meg gondolataikat sohasem. A „Souk Marocain” pazar hímezési és szőnyegi mellett úgy hat Algír arkádsorának kecsessége, mint virágbaszókó fiatal leány, hernyőből pillangóvá érő ártatlan szépség, — a testté vált ígérlet. És milyen sötét titkok néma őrzője a rejtélyes nagy tetem, az Egyenlítő francia gyarmatainak óriási bálványa? És mit nézzünk meg előbb: Kamerum pavilonját, fantasztikus díszítményeivel, falain egy csodálatos mesteri fríz szokatlan kigyóvonalalaival? Vagy Martinique-t, a legszebb gyarmatot, mely egykor császárnőt küldött Franciaország trónjára — Josephinét?

A civilizált gyarmatok félig európai, félig színes népkverékéi már egész új, sajátos légkör megteremtői. Érezni ezt a tuniszi otthonok jellegzetes intimításában, ahol a környezet, a befolyás már európai, — a lélek azonban, az ősi, ősztlállós afrikai lélek még mindig a régi, — egyedülálló és kifürkészhetetlen. A vad törzsek fából épített kunyhói, primitív bálványok szörnyábrázata, vörös agvagszobrok groteszk eredetisége éppúgy hat a képzeletre, mint az Afrique Occidentale Française különös és zárkózott világa. Mindaz, ami itt feltárul, nem más, mint káprázatos, buja exotikum.

Az Antillák megejtő hangulata, Madagascar és Guadeloupe futása, érzékies és füledt légköre

kísértetiesen elevenül meg a színes pavillonok fergatagában. Mintha ismernék már e helyeket, mintha álmainkban jártunk volna itt, — az egyszer már átélt, a „désja vu” érzése kísér öntudatlanul e csodálatos interieurök legmélyén. Mintha láttuk volna valamikor Dakar és Guyana népművészeti kincseinek garmadájat. Kambodsa, Kóinkina és az Indes Françaises forró és szédültesen pazar vegetációját. — Igen, most már rájövünk: hat év távlatából visszatérő emlékek kavargó képei ezek, — Párizs-Vincennes 1931-ben tartott kolonális kiállításának emlékei. Onnan maradtak vissza lelkünk régóta lezárt rekeszeiben e tarka víziók, Kelet szemfényvesztő ragyogása, monstrumtemplomok bálványoszobrainak gunyoros mosolya. Örökké halgató színxek néma ajka, mely mögött kétezer év előttünk örökké ismeretlen bölcsesége lakozik.

XV.

Szárnyakra gondolunk, — milyen kár, hogy nincsenek szárnyaink! A gondolatok szédítő rohanásában, a látványosságok tömegének maradtalan élvezetében mindegyre csak egynek érezzük hiányát, — nem adatott meg, hogy repülhessünk, hogy testünk, fizikumunk egyenértékű társ lehessen a szem és agy mamosos versenyfutásában! Jó volna nekünk is most egy kis Pegasus, — szárnyas paripa, hogy vágató galoppban repüljünk vele végig a kiállítás óriási felületén, át a Quai d'Orsay, virágerdők tarka sűrűjén, — el agész a Place de la Concorde-ig, ahol győztesen himbálóznak a kiállítás lobogók. Keresztül repülünk a Szajnán, megpihenünk a Hattyúk szigetén és tekintetünk utoljára áll meg Korzika fekete sziklánál. Oly zsufoltsága a látványoknak, oly gazdasága a még megtekintésre váró dolgoknak és már fáradtak vagyunk! Lábunk roskadozva követi az agyvelő által parancsolt iramot, — az idő pedig rohan, múltik es nem áll meg egy pillanatra sem

Mihalache és Madgearu bíralták a kormány programját

Mindketten elsmerték, hogy van zsidókérdés, amit a Nemzeti Parasztpárt is meg akar oldani. — A külpolitikai új barátkozások miatt is szól tettek

Bukarest. Saját tud. Mihalache vasárnap beszédet mondott Pitestiben, a nemzeti parasztpárti tagozat újjászervezése alkalmából. Főként az átpártolókkal foglalkozott és súlyosan elítélte lépésüket. A kormányról beszélve nagy veszélynek mondotta a Róma—Berlinhez való közeledést. Ebben a tekintetben nagy hasonlóság van a Nemzeti Kereszténypárt és a Vasgárda között. Mihalache azután azt fejtette, hogy a Nemzeti Parasztpárt programja magában foglalja a kapitalizmus tulkapásainak a letörését, valamint a zsidókérdésnek a megoldását is.

Madgearu, a Nemzeti Parasztpárt ilfomgyei tagozatának vasárnapi ülésén arról szólt, hogy a kormánynak nem lehet kilátása választási sikerre.

— A román pártok — folytatta Madgearu — alapjában véve mind egyformán nemzetiek, az az egyetlen különbség közöttük, hogy egyesek kizárólagosak, mások türelmesebbek. Természetes, hogy a zsidókérdést meg kell oldani, de ehhez nincs antiszemita izgatásokra szükség. Ha a kormány a honosságok felülvizsgálása után nem gondol a kiutasításra, akkor hogy fogja a programját megvalósítani? Ha alkalmazza támadó és kizáró programját, akkor ez az állapotok anarchizálására: gazdasági stagnálásra, pénzügyi szerencsétlenségre fog vezetni, kifelé pedig teljes bizonytalanságra. Ha pedig nem valósítja meg programját, akkor a becsapott tömegek nagy kiábrándulása következik be, ami vihart kavart fel az országban, kifelé pedig el fogjuk veszíteni mai barátainkat.

— Ami a külpolitikai helyzetet illeti, bár nap-nap mellett vannak nyilatkozatok, amelyek az eddigi szövetségi rendszerhez való hűséget szögezik le, a szövetséges államok főváro-

saiban nem veszik ezeket a nyilatkozatokat komolyan. Viszont azok kompromittálják a kormány komolyságát Berlinben és Rómában, ahol Goga kényszerült magatartását a korábbi elkötelezettségekhez képest tartózkodással fo-

A földmivelésügyi miniszter rádió-beszéde a földadó eltörléséről

Az adó kivetése, behajtása és ellenőrzése túlságosan költséges volt a befolyó jövedelemhez képest. Főlegesen terhelte a gazdákat. — Az eltörlést a király kezdeményezte

Bukarest. Saját tud. Joanitescu földmivelésügyi miniszter vasárnap este rádióbeszédet mondott a földadó eltörléséről s többek között a következőket mondotta:

— Noha ez az adó a költségvetésben több, mint egymilliárd lei előirányzattal szerepel, a valóságban csak körülbelül 500 millió leit hajtottak be s ennek is több, mint fele elpocsékolódik az adóügynek fizetésére.

Joanitescu fejtegetései során a következőkben állapította meg a földadó hibáit:

1. Nagyon költséges a megvalósítható csekély összeghez képest.
2. 11 millió hektár művelhető földre lévén alapítva, óriási adóügyi beszerzés szükséges a behajtáshoz; nehogy az adók megállapítása és behajtása körül szabálytalanságok történjenek.
3. Antiszociális, mert a létminimumot támadja meg.

Gyomor és béllá'dalmak

eseteiben, epe-, vese-, máj zavarokban, görcsös székrekedés, SAVTULTENGÉS, gyomorférgés, hányinger, ideges állapotokban, az orvosok legmelegebben ajánlják a világhírű amerikai gyógy-növényből készült

GASTRO D. gyógyszert

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drozériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

gadják. Románia tehát kockáztatja, hogy elveszti régi barátait, anélkül, hogy újakat tudna biztosítani magának, ami a jelenlegi nagy nemzetközi feszültségben komoly veszedelem.

4. Közgazdaságellenes, mert adónyomás alatt a gazda hátrányos eladásokra kényszerül, ami rontja az árakat.

Majd így folytatta rádióbeszédét a miniszter:

— A mi parasztunk életszínvonala általában a létminimum alatt van. Ha még ebből is elvonunk adó formájában, akkor a faj degenerálását érjük el. Hogy az államkincstár, mivel pótolja a földadó törlése által keletkezett hiányt?

Bizonyos illetekét fogunk kivetni a vásárokon eladásra kerülő mezőgazdasági terményekre.

Több párt foglalkozott ennek a tervnek a megvalósításával, de ez nem történhetett meg addig, amíg egy magas tekintély rá nem ütötte pecsétjét. Ez a magas tekintély, aki ezt javasolta és megvalósította: a király volt.

Ilyen problémák nem ismeretlenek azok előtt, akik egy világiállásnak a szó komoly értelmében vett alapos végigvándorlását tűzték ki feladatuk. Rendszer kell ehhez is. Bejártuk mindazt, amit az ipar és a technika kitermelt, megismertünk új és egyszerű dolgokat. Tanulj le tőlünk öt világrész szellemi versenyének és ha elfáradtunk, lelkünk poétikus tájak isteni csöndjében pihenhetünk. Fokoztuk a tempót és fokoztuk az értéket is. — felfelé, egyre felfelé törtető diadalmas ívben. A művészetet, — a legmagasabbat hagytuk legutoljára.

Sudár oszlopok klasszikus csarnoka áll előttünk. Széles medence áttetsző víztükörön derűsen verődik vissza Pallas, az istennő szobra. Az Avenue de Tokio és az Avenue Wilson sarkán emelkedik a csodaszép hellén oszlopsor, — a Musée des Arts Modernes. Lássuk, figyeljük, tanuljuk meg, mily kincseket rejt magában.

Nemes arányaival, kétszárnyú lépcsőzetével lenyűgöző hatást kelt az óriási előcsarnok és ezt csak fokozzák a bevezető termek szebbnél-szebb gobelinjei, az ötvösművészet csillogó remekai, a kis plasztika álomszerűen finom darabjai. Antik hagyományok márványba lehelte kincsei, bronzok, eszményi torzók sokaságában plasztikus domborművek, tökéletes plakettek növelik a színvonal abszolút értékét. A témák hullámzó változatoságát az anyagok mozgalmassága teszi megrökönytetővé. — nemcsak a szobrok, gobelinok, finomrajzú arabeszkok büvölik el a szemlélet, — ódon főtársok, megfakult iníciálék halhatatlan művésze beszél a középkor jámbor fráterének ernyedetlen szorgalmáról. Századok legendái suttogják a könyvek szerelmeseinek fülébe elmúlt idők költészetét; izzó szavak nyernek magasztos értelmet régi pergamentlapok nemes patináján át.

Mindéz azonban csak bevezetés. Mert a Musée des Arts Modernes kettős célt szolgál. Emeleti részében az új francia festészet taláit otthonra, míg földszinti része felőleli a gallo-román művészetet, a Merovingok korát, a XV. és XVI. század világhírű gobelinjeit. Rendkívül értékes a hetedik terem, — a primitív felvonulása Nicolas Froment, Jean Fouquet, Bellegambe képviselőiben. Ugyancsak érdekesen tünteti fel e kor festőinek fejlődését. Corneille de Lyon, Dumontier és a híres Clouet testvérek, ismert nagyságok arcképeivel. Ausztráliai Erzsébet, IX. Károly, Stuart Mária és a szépséges Mme de Brézé képmásaival. A történelmi hősei néznek e csillogó sorozatban farkasszemű híres királyi szerető portréival, — a XV. század udvari életének negédes és kacér világa mosolyog felénk ez eleven vásznról.

A fontainebleau-i iskola tekintélyes gárdája, a két Le Nain, de la Tour, Le Sueur és de Champaigne új irányzat felé törő festményei, — Blanchard feltűnő szépségű műve, Angélique et Méder, melyet a newyorki Metropolitan Museum kölcsönzött ez alkalomra, — majd rajzok, káprázatos, finomsagu rajzok ejtenek néma extazisba. Közbe észrevétlenül közeledünk, egyre közeledünk az újabb századok művészetéhez. A XVII. század hatalmas anyaga külön, mély tanulmányt jelentő fejezet a Palais National des Arts gyűjteményében. Képek következnek, — meglepetést keltő képek, felejthetetlen, gyönyörűséges remekművek. Claude Lorrain-alias Gellée olaszországi tájai; Mignard, Mancini Mária híres arcképével, Le Brun, történelmi képmásaival és főleg Poussin! Poussin, — ama kor franciáinak büszkesége, az udvar kegyeltje, aki miatt egy Van Dycket mellőztek! Termékeny festő volt, — példa rá a felsorakozó történelmi és allegorikus vásznak tömege, ideáinak bősége, amelyeken mindenestre átörzik a kor bálványának, Rubensnek hatása. Ki-

vüle Vivien és talán Claude Lorrain mutatnak fel hasonló termékenységet.

A XVII. század végének édeskés áramlatát is nagy nevek képviselik, — Robert, Saint-Aubin és Greuze! Rococo, narancsszörp és rózsavíz. Azonban Greuze művészete mindig bajt lehel, mindig vonz, mindig meghat. Ugyanaz a poétikus leányfej ismétlődik minden festményén, az édes kis teremtés, akinek vonásait annyiszor láttuk a kanári halála fölött busulni, akinek szende mosolyát, felhőtlen tekintetét oly sok metszet örítte meg ma is magánlakások falain. Moreau kompozícióinak nagyságát, rajzoló erejét minden kor kritikusa méltányolja. Carmontelle, Boucher, Lancret képein a Lajosok udvarának fénye és hatalma, Watteau érzelmes bergere jelenetein és a mythologiai pikantériáin azoknak az időknek egész fülledt, léha és értéktelen atmoszférája tükröződik vissza. És itt van a sokat emlegetett Largillière kép, a Belle Strabourgeoise, melyért egy évvel ezelőtt 450.000 frankot fizetett jelenlegi tulajdonosa, a londoni Meyer-Sassoon, egy hírhedt emlékü párizsi aukción.

Van-Loos, Nattier, Chardin és Vigée-Lebrun asszony festményei jelzik az átmenetet a napóleoni idők felé. Megjelenik Prud'hon, akit halálos ágyán a Szentök is dicsőített, — Gérard, Gros báró, — Récamier asszony szépségének megörökítője: Dávid és Gericault. Külön nagy név mind-egyik, alkotásaikat egyformán méltatja a művészet és a történelem. És kit nem lelkesít minden alkalommal Ingres női aktjainak hervadhatatlan bája, a rajztudás mindenén átütő ereje? A múzeum egyik legnagyobb értéke ma egy Ingres portré, a roueni képtár kincse: La belle Zélie. Egy ragyogó korszak, a lángelmék kora tündököl felénk a hatalmas vásznról: olyan egyéniségek, mint Delacroix és egy rajnamenti tájképpel a költő Victor Hugo! (Folytatjuk.)

Elégiák a sárcipóm körül...

*

Bukarest, január hó.

Még soha egy telet se húztam ki ugyanazzal a sárcipóval. Késő ősszel az esőzések beálltával kötelességszerűen megveszem a Tre-torn-omat vagy a Wimpasing-omat, aszerint, hogy a kereskedőnek, akihez betévedek, melyikből van nagyobb készlete s ennek megfelelőleg melyikről ítélem el velem. „Ez a legjobb gyártmány...” És aztán egy-két hétig büszkén, elégtelen és főleg hálisan viselem ezt a magas gyakorlati értékű lábbelit, amelyet a mai fiatal nemzedék mint általánosan elterjedt viseletet és mindenki által hozzáférhető árut nem is méltányol eléggé.

Két-három hétig viselem, mondom, becsületes adásvételi úton szerzett tulajdonomat és kötelességszerűen lerakom egy nap feltucatszor vagy még többször azokon a helyeken, ahol hírszerző körútajaimon megfordulok; minisztériumokban, magyar pártirodán, egyházaknál, „jólinformált körök” előszobáiban ésatöbbi... S miattal bent értesüléseimért faggatom az illetékeseket és illetékteleneket és súlyos kérdésekről folytatok sajtóbeszélgetéseket vagy az egész ország életébe mélyen belevágó jelentőségű nyilatkozatokat hallgatom, esetleg nemzetközi viszonylatokra kiható világérdekeségű kijelentéseket jegyezgetek, rossz sejtelmek gyötörnek az előszobában vagy az előcsarnokban sok egyforma testvére között hagyott sárcipóm sorsát illetőleg és szomorú tapasztalataimot okulva, fölmerül előttem e nélkülözhetetlen tárgy elvesztésének vagy elcserélődésének a rémképe.

Szinte szerencse, hogy minden esztendőben csak a tél első rövidke negyedében vagy harmadában gyötörnek ezek a gonosz sejtelmek. Mert a valóra válás legkésőbb karácsonyig vagy újesztendőig rendszerint megszabadít a balsors rettegésének szorongásaitól.

Kicszerélik a sárcipómet.

Az ember jön ki, még a hírszerzés igyekeztének vizsgálásával, szórakozottan és sietve. S belelép a sárcipóba, amelyet ott talál, ahová a sajátját tette. Vagy átveszi a kapustól, a ruhatárostól, még borraivalót is ad érte s rendszerint csak az utcán, a hólatyokban veszi észre, tulajdon lépésének idegen üteméről, hogy könnyebb vagy nehezebb lett a járása, aszerint amint kisebb vagy súlyosabb, sőt lötyögőbb és mindenáron lekvánkozó sárcipójának jutott birtokába.

Csak ezután következnek a minőségi megállapítások. Természetes, hogy mindig lesújtóak. Rosszabb a cserébe kapott sárcipó. Elviselhetőbb a talpa... Kérgének pereme leszakadva. Feje berepedezett... Hallatlan bosszúság. Az ember rohanna vissza, de érzi: már nem érdemes, hiszen hány ember távozott a végzetes előcsarnokból azóial Néha azonban mégis kísérletet teszek: felelőssé teszem a kapust vagy a ruhatárost, aki azonban gorombáskodni kezd és még csalárd indulattal gyanúsít... Bele kell tehát törődni az érzékeny értékesítésbe. És az ember szomorúan idézve elvesztett fölszerelési tárgya kiválóságának emléket, elkeseredetten számítgatja: messze van-e még a tavasz.

Mert arra aztán ritka halandót visz reá a szíve, hogy egy évadban két sárcipót vegyen.

De néha, bevallom, csaldódik az ember a minőségi megítélésben. Elfogultság áldozata lesz... Három évvel ezelőt a Szent József-plébánián egy rokonszenves katolikus pappal cseréltem el a sárcipómet. Egy hirtelen elhunyt kartársam temetése ügyében szaladgáltam, sok helyen megfordultam aznap s csak akkor vettem észre, hogy idegen tulajdont bitorlok, mikor a temetőben, miattal a kápolnától a sírig hatodmagammal vállamon vittem a koporsót, lelemaradozott a sárcipóm az ázott agyagban. Egyike volt ez életem legnehezebb helyzeteinek; szívtam is eleget cseretársamat, akinek kitérére azonban csak hetek múltán, egy kereszteleő alkalmával jöttem reá, amikor már késő volt, nem lehetett visszacsinálni a cserét, mert

időközben ki-ki tiltólul egyénien koptatta a birtokába került sárcipót. Annyit azonban mind a ketten megjegyeztünk:

— Akkor, mikor elcseréltük, az enyém jobb volt... Ön, sajnós, tönkretette...

S azóta, ha nagyritkán találkozunk, mindig szóba hozzuk az esetet és enyhe váddal a hangunkban jelentjük ki:

— Az enyém jobb volt.

— Nem, az enyém volt jobb...

Tavalyelőtt egy karácsonyi ünnepély alkalmával cserélték el testhezálló sárcipómet s egész télen olyan fértelmes csónakban kellett tapickálnom, hogy kin volt az utcára menni vele. Tavaly viszont igen sokáig szerencsés égalatt futkostam; csak hushagyókedden, egy farsangi darcosbál ruhatárában kellett jogos tulajdonomtól egy repedezett belföldi gyártmány ellenében megválnom... De annyi sárcipó-kalandon még sohase estem át, mint az idén. Mozgalmas, eseményekben gazdag időket élünk; kormányok, rendszerek váltják egymást; ki hinné, hogy ez még olyan alantas tárgyak világában is érezteti hatását, mint amilyenek a sárcipók.

Nos, az én ezidei víthatatlan tulajdonomat képező, személyesen vásárolt sárcipóm, amelyet most már Tătărescu-korabelinek vagyok kénytelen nevezni, a liberális kormány bukásáig szolgált csak engemet... A legutolsó liberális minisztertanácson, amelyen Tătărescuék lemondásukat hivatalos alakóságok mellett is elhatározták, még velem volt... Helyesebb és mindenesetre szerényebb kifejezéssel élve: vele mentem be sok bel- és külföldi újságíróval együtt a miniszterelnökség épületébe, hogy a minisztertanács hivatalos közleményének kiadását várjuk, amelyről akkor még nem mindenki tudta, hogy hatálydal az... És akkor, a semmitmondó közlemény megszerzése után, a

* A vakbélgyuladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggel éhgyomorral egy pohárral — alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát.

Cantacuzino-palotából kijövet történt meg a végzetes elcserélődés, ami gyarló emberi műveltségnek jobban fájt a veszteség felfedezésének pillanatában, mint pár órával később a kormányváltás...

Nehéz szívvel és a kelletténél két számmal nagyobb, súlyos sárcipóval éltem át a válság óráit, bizonytalanul cikázva a miniszterelnökség, a királyi palota, az új vezérek lakásai és a telefonközpont közötti városterületen, minden lépésnél és minden újabb információ beszerzése után egyre jobban aggódva a jövő: a váratlan kicserélődés következményei miatt. De már aznap este, a miniszterelnökségen, mikor az új kormány tagjainak bevonulását vártuk, kedvező fordulat állott be: a nagy tolongásban titokzatos kezek, illetve titokzatos lábak elvitték kormányválság-korabeli sárcipómet, sokkal elfogadhatóbbá hagyva helyette, úgyhogy, mikor az új kormány névsora a miniszterelnökség írógépének hivatalos betűnével kezünk közé került, már testben-lelekben megkönnyebbültem új, Goga-korabeli sárcipómmal siethettem a telefonközpontba, jelentve, hogy a változásban vannak enyhítő mozzanatok.

Sajnos: nem sokáig örvendtem a módosult kilátásoknak. Istrate Micescu főiri pompával és keleti kényelemmel berendezett lakásának előcsarnokában, ahol a bel- és külföldi sajtó képviselőinek télikabátjai és sárcipói hallatlan öszszezvísszaságban halmozódtak a rideg és könyörtelen arcú miniszter kurta és határozott nyilatkozatának felolvasása alatt, egy kellemetlen tévedés megint megfosztott attól az illúziótól, hogy biztos léptekkel és száraz lábbal gázolok át a telen. De az eddigiek után s nálam okosabb emberek állítása szerint a tavaszig még lehet remény reá, hogy újabb események és újabb cserék könnyítenek a helyzeten, sőt esetleg visszajuttatnak eredeti sárcipóm birtokába. (j. b.)

Frențiu Traian görög katolikus c. érsek 25 éves püspöki jubileuma

Nagyvárad. Saját tud. Családias hangulathat és papi körben, de annál bensőségebben ünnepelte meg a nagyváradi görög katolikus egyházmegye főpásztorának 25 éves jubileumát. Az ünnepségek fénypontja a vasárnapi főpapi szentmise és az ünnepi fogadás volt.

Vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött a főpapi szentmise, amelyet Nicolescu érsekkel együtt a négy erdélyi püspök — köztük az ünnepelet is — concelebrált. Ez az evangélium után Nicolescu érsek szentbeszédet mondott, amelyben méltatta Frențiu püspöknek főpásztori munkásságát úgy a lugosi, mint mostani egyházmegyéjében. Azután a diakonus olvassa fel a Rómából érkezett üdvözlő leveleket. A Szentatya üdvözlő levele kiemeli az ünnepelet lugosi működését, az ottani „lángoló buzgóságot”. Nagyváradi működéséből megemlíti az ünnepelet bőkezűségét a plébániák támogatásában, az ifjuság nevelésében és különösen kiemeli a papság nevelésének előmozdítását. Az üdvözlő levelet a Szentatya sajátkezűleg írta alá.

A Keleti Egyházak Kongregációja meleghangú üdvözlő levelet küldött. Felolvasták azt a levelet is, amelyben az ünnepelet felhatalmazást kapott a búcsival járó pápai áldás adására.

A főpapi szentmise után a tanítóképző disztermében ünnepi fogadás volt, amely szintén családias jellegű volt. Tisztelettel a jubiláns előtt az egyházmegye papsága. Római katolikus részről Fiedler István szatmár-nagyváradi püspök üdvözlötte a jubiláló főpászort.

Az AGRU kolozsvári központja alelnökével, A. Borza egyetemi tanárral képviseltette

magát, aki egyben a kolozsvári egyetem nevében is üdvözlötte Frențiu c. érseket. Kiemelte, hogy az egyetem nagy jötevőjét tiszteli benne, aki biharfüredi birtokán alpesi botanikus kertet és meteorológiai megfigyelő számára való helyet adományozott tudományos célra.

A fogadás után családias ebéd volt, amelyen Frențiu c. érsek megköszönte az ünnepelet, az iránta megnyilvánuló szeretetet.

Minden vasárnapnak lelke van!

Ez a lélek ott tükröződik az egyes vasárnapok liturgiájában, evangéliumi szakaszában. Ennek vonásait ragadta ki

Dr. Gálos László:

Vasárnapok — ünnepnapok

c. munkájában. Minden vasárnap gondolatokból egy teljes kerékded értekezést ad ki, amely lelki-vasárnapnak elsőrangú alkalmas, de elmélkedési, valamint beszédanyagul e bőseges forrásul szolgál. Aki pedig az Egyház vasárnapjait lélekmelegítőjévé az egész hétre szeretné kiterjeszteni, minden vasárnapnak anyját részekre bonthatja és így minden napra egy-egy rövid lektürléteket kaphat e könyvben. A munka így egész esztendőre elegendő.

Ara füzve 240 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál

Meghiusult Bonnet kormányalakítási kísérlete

León Blum kapott megbízatást az új kormány megalakítására. — Flandin is helyet kap az új kormányban (?)

Párizsból jelentik: Bonnet kijelölt miniszterelnök kormányalakítása meghiusult és Bonnet már vissza is adta megbízatását a köztársasági elnöknek. Bonnet kormányalakítását saját pártja, a radikális párt parlamenti csoportjának magatartása hiúsította meg. A radikális párt képviselő és szenátor tagjai vasárnap délelőtt tanácskozássra ültek össze, melynek során Bonnet tájékoztatta őket arról, hogy a szocialista párt nem hajlandó támogatni az ő kormányalakítását. A felszólalók hangoztatták, hogy a szocialista párt ezzel tulajdonképpen megszegte a népfront-szolidaritást és áttörte a népfront kereteit. Más felszólalók szükségesnek tartották, hogy támogassák a szocialistákat a kommunisták befolyás lerázására. Fölvetették a gondolatot is, hogy Bonnetnek a szocialisták és kommunisták megkerülésével, a jobb- és középpártok bevonásával kellene megalakítani kormányát. Végül az ülés határozati javaslatot fogadott el, mely

élesen elítéli a szocialisták magatartását.

Ezt a határozatot egyhangulag elfogadták. Ezután került szavazásra sor afelett, hogy Bonnet vállalja-e a kormányalakítást. A szavazás eredményeként 32 radikális képviselő és szenátor Bonnet kormányalakítása mellett, 26 ellene foglalt állást. 40 képviselő és szenátor tartózkodott a szavazástól. A szavazás eredménye alapján

Bonnet arra az elhatározásra jutott, hogy visszaadja a köztársasági elnöknek a kormányalakítási megbízatást.

Bonnet azonnal az elnöki palotába ment és kihallgatásra jelentkezett Lebrunnél. Az Elysée-palotából távozva, Bonnet a következőket mondotta:

— Nem sikerült teljes egyöntetűséggel a radikális párt parlamenti csoportjának tagjait magam köré csoportosítani. Bejelentettem tehát az elnöknek, hogy nem tudom vállalni a reám bízott feladatot.

JOUHAUX, A SZAKSZERVEZETI SZÖVETSÉG FŐTTIKÁRA IS MINISZTERI TÁRCAT KAP.

Bonnet közölte az is, hogy Blum kormányalakítási megbízatását ajánlotta az elnöknek, miután a helyzet logikája azt követeli. Röviddel előbb Blum jelent meg az elnöki palotában. Kihallgatása egynegyed óráig tartott. Az elnöki palotából távozva, Hériotot kereste

fel, majd a belügyminisztériumba ment, ahol Dormoy belügyminiszterrel, Vincent-Auriol és Faureval tárgyalt. Délután 6 órakor Albert Sarraut jelent meg a köztársasági elnöknel,

A német-jugoszláv barátság senkinek sincs kárára, senki ellen nem irányul

— mondotta Neurath német külügyminiszter

Stojadinovics is a két nép együttműködésének békés céljait hangoztatta. — A jugoszláv miniszterelnök Hitler vezérkancellárnál

Berlínből jelentik: Neurath német birodalmi külügyminiszter estebédet adott Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök tiszteletére és ennek során a következő pohárköszöntőt mondotta:

— Ez a látogatás hatáson bizonyítja, hogy a jugoszláv kormány oszítja véleményünket a német-jugoszláv kapcsolatok szilárdításáról és a jugoszláv kormány Németország és Jugoszlávia viszonyának kimélyítésében politikájának természetes céljait látja. Népeink joggal elvárhatják, hogy a közöttünk fennálló politikai, gazdasági és kulturális barátságot a külföld részéről is olyannak ismerjék el, mely hozzájárul a nemzetközi megenyhüléshez és megbékéléshez és amely senkinek sincs kárára és senki ellen nem irányul. Ellenkezőleg csak használhat azoknak, akik szívükön viselik Európa nyugalalmát. Mindkét ország tehát szabadon és akadály nélkül fenntarthatja barátságos kapcsolatait más országokkal. Ezek a kapcsolatok egy napon talán még hasznosak is lehetnek a két ország számára és sohasem fogják megterhelni a német-jugoszláv barátságot. A német nép célja a természetes jogok megőrzésével fűrdhatatlanul dolgozni a megbékélt Európa jövőjéért. A jugoszláv nép is rálépett a békés jövő felé vezető útra.

Stojadinovics válaszában a következőket mondotta:

— Örömmel tölt el, hogy közelről megismerhettem azt az országot, mely vezérének irányításával a béke, munka és haladás útján

majd Chautemps és Daladier jelentek meg az Elysée-palotában.

Vasárnap esti jelentés szerint

a köztársasági elnök Leon Blumot bízta az új kormány megalakításával.

Politikai körök úgy tartják, hogy Leon Blumnak nem lesznek áthidalhatatlan nehézségei az új kormány megalakításában. Azt hiszik, hogy Blum megkísérli majd több középpárti tekintélyes polgári politikus bevonását is. Így: szó van Paul Reynaud és Flandin bevonásáról. Ugyanakkor igyekszik balfelől is kiszélesíteni kormányát azért, hogy megnyeri a kormány számára Jouhauxt, a szakszervezeti szövetség főtitkárát.

megy előre. A jugoszláv politikának is főcélja a béke, mely nem lehet elvont fogalom, hanem állandó és éber tevékenység tárgya nemcsak a saját érdekek tiszteletben tartása, hanem mások érdekeinek megértése és megvédése mellett.

— A német-jugoszláv kapcsolatok fejlődése igen hasznos Európa rendje és az általános béke szempontjából is. A német-jugoszláv együttműködés a legutóbbi belgrádi találkozás óta nem változott és nincs is szükség reá, hogy változzék. Nincs is más kívánságunk, mint hogy együttműködésünk tovább fejlődjen politikai, gazdasági és kulturális téren egyaránt.

Vasárnap délelőtt Stojadinovics felesége kíséretében látogatást tett Göring porosz miniszterelnök karinhalli villájában, ahol Göring villásreggelin látta vendégül a jugoszláv vendégeket. Este a berlini állami operában Strauss: „Denevér” című dalművét adták, melyre Neurath birodalmi külügyminiszter meghívta Stojadinovicsot és kíséretét. Hiller birodalmi vezér és kancellár hétfőn délelőtt fogadja a jugoszláv miniszterelnököt.

Külön irodát állítottak fel Erdély és Bánság részére a háborúelőtti időkből származó pénzügyi és közigazgatási ügyek rendezésére

Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap január 13-iki számában megjelent pénzügyminiszteri rendelet értelmében a háború előtti időkből származó közigazgatási és pénzügyi ügyek rendezésére külön hivatalokat állítottak fel az egyes csatolt országrészek, így Erdély és a Bánság részére is. Ezek a hivatalok Bucurestiben január 15-ével már meg is kezdték működésüket. E hivatalok révén tulajdonképpen egyesítettek azokat a hivatalokat, amelyek eddig részben a költségvetési igazgatóságnál, részben pedig az államadósságok igazgatóságánál működtek.

Az Erdély és Bánság ügyeit irányító hivatal hatáskörébe tartozik az 1924. évi román-magyar egyezmény végrehajtása, a városi, községi és megyei tartozások, az optánsoknak járó kifizetések, stb. vonatkozólag, a megosztott területű megyék, a biztosító társaságok, a volt magánvasutak megváltása, a Temes-Bega kölesön likvidálása, a volt erdélyi kormányzótanács működéséből eredő ügyek likvidálása és más hasonló ügyek, főleg román-magyar vonatkozásban. Az újonnan felállított hivatal vezetője V. Konya, míg az erdélyi ügyosztó N. Miosa hivatalfőnök irányítja.

Bulgaria déli részén hatalmas hóviharok vannak. Képünk egy a szofia-Burgas közötti vonalon megakadt személyvonatot ábrázol, mely a két mozdony között se tud tovább haladni a hatalmas hóterhelés miatt.

A MAI GENF

Antibolsevista tanácskozás, Népszövetség, nemzetközi problémák a szálló társalgójában

P. Bangha Béla: Genf tegnap és ma című cikkéből vettük az alábbi sorokat:

A mai Genf azonban nem Kálvin városa, hanem inkább Rousseau-é, a keresztény gondolat alól emancipált államéleté s újabban főleg a nemzetközi politikai mozgalmaké, elsősorban a Népszövetségé.

Engem nem a Népszövetség vonzott Genfbe, hanem egy antibolsevista és antibolsevista tanácskozás: nemzetközi és felekezeti alapon. A Commission Internationale contre l'Athéisme Militant ezidei gyűlése.

Nem sokan vettünk részt a konferencián; a szervezés éppenséggel nem volt tökéletes. Huszár Károly s én szinte csak véletlenül tudtunk meg az értekezletről egyetmást s az utolsó percben kaptunk meghívót a tanácskozásokra. Igyekezünk nemkatolikus magyar résztvevőket is érdeklőtetni az összejövetel iránt; az érdeklődés meg is volt, de az előkészületi időből a meghívottak ezúttal kifogytak. Így hát csak ketten mentünk el s Magyarországot ezúttal csak katolikusok képviselték.

A szervezet lelke egy orosz menekült orvos, elnöksége pedig: egy katolikus pap, egy protestáns egyházi főgondnok s egy görögkeleti világi. A tanácskozáson megható, felemelő együttességben: katolikusok, protestánsok, oroszok. Stílusos volt, amint pl. egy francia rendtársam két német lutheránus lelkész között ült. Tőlem jobbra egy párizsi hugenotta lelkész, balra egy fiatal menekült orosz herceg...

A tanácskozás nyelve természetesen a francia, hiszen Genfben csaknem kevesebb német szót hall az ember, mint Milanóban. A falon egyszerű kereszt. A bevezető imát az első napon egy katolikus pap mondta, a második napon egy párizsi protestáns lelkész. Az imára valamennyien felállottunk, a katolikusok keresztet vetettek, az oroszok szintén, de fordított sorrendben: előbb a jobb, azután a bal vállukra, a protestánsok természetesen csak a fejüket hajtották meg. A gyűlés során az elnök felszólítására az egész gyűlekezet állva adózott az Oroszországban és Spanyolországban elesett hithűsök emlékének. Természetesen hangsúlyoztatott, hogy mindenki tisztán csak a saját személyét képviseli a gyűlésen, semmiképp sem a felekezetet, vagy bármely közösséget, amelyhez egyébként tartozik.

Igy is megható volt ez az egység, valamint az a finom tapintat, amellyel a kétnapos tanácskozás során mindenki, minden felekezet képviselője mindent elkerült, ami a többiek vallási vagy egyházi álláspontját sérthette volna. Itt csak a közös ellenség: a harcoss istentagadás veszedelmével szemben való védekezésről volt szó. A kereszténység legelső alapkérdését kellett az ellenfélnek kikézdemi, hogy végre a különféle keresztény denominációk legalább a közös védelem frontján, a Pro Deo-fronton találkozzanak!

Az istentagadók frontjának szörnyű előtörése, vandál pusztításai ellenében!

Megrendítőek voltak azok a beszámolók, amelyeket részben személyes utánjárások alapján adtak elő a megbízottak az oroszországi, spanyolországi s nem utolsósorban a mexikói vallásüldözésről. Megállapíthatjuk e beszámolók nyomán, hogy a sajtó, még a keresztény sajtó is, csak milyen kicsiny részét szokta közölni azoknak a retteneteknek, amelyeket a bolsevizmus és ateizmus harcosai a valláson, annak szolgáin és intézményein állandóan elkövetnek. A liberális lapokba persze alig századrésze kerül bele a való eseményeknek s innen érthető, hogy a liberális lapok rabigájában színylő, lomha és megmozdíthatatlan katolikusok máig csak igen csekély és elhalványult képét kapják azoknak a szörnyű eseményeknek, amelyek ma egyszerre három ország roppant területén folynak az istenhít bajnokainak üldözése során.

Mily szomorú, mily rettenetes benaság ez a mi részünkön! Imádkozó, templomjáró katolikusok, akik azonban nem akarnak a katolikus eseményekről tudomást szerezni! Nem akarják belátni, hogy addig az orrukon vezetik őket a hit ellenségei, amíg ki nem szakítják magukat a színtelen, a katolikusellenes napilapok ígája alól!

Maga a konferencia egyébiránt bizony nemes kezdeményezésnek, de túlságosan elméleti és akadémikus indulásnak mutatkozott. A bolsevizmus szörnyű dinamikájával szemben mit ér ez a szerény, csendes, kissé fellegekben járó tanácskozás, amelyre még akkor nemzeteket is elfelejtettek meghívni, mint Ausztria, Belgium, Lengyelország és Olaszország...

Miért csak a sátán bajnokai értenek a szervezéshez?

Miért nem érvényesül az istenhívők frontján is aszanyos és télen jajgatás helyett a férfias kereszténységnek, a harcoss és katonás helytállás-

nak szelleme, a komoly győzniakarása, a vezérkari szabadsággal dolgozó szervezet és kemény-öklű tette?

Annak a leszekularizált világszemléletnek, annak a kereszténységet lehetőleg minden közéleti szervezkedésből kihagyó gondolatnak, amely Rousseau eszméiből fakadt, egyik fellegvára a Népszövetség. Magában véve nemes, gyönyörű és szükséges gondolat: a világbéke eszméje, a világ-egyensúly fenntartásának intézménye. Dehát a megvalósítási módszer ezúttal némi eredeti bűnökben fogantott. Mindenekelőtt abban, hogy nem törekedett kezdettől fogva a teljes jogegyenlőség alapjára helyezkedni s aztán abban is, hogy szervezetéből kihagyta a legmagasabb erkölcsi elvek hordozóját, a vallási eszmét. Isten neve sehol sem szerepel az arianai épület kolosszusain, még szimbólumban sem, ábrázolásban sem!

Egy-egy ilyen népszövetségi közgyűlés amúgy megragadó látvány: a legkülönfélébb nemzetek képviselőinek parlamentje. Az európai országok delegatusai mellett ott látjuk Amerika, Azsia, Afrika kiküldötteit; fehérek mellett a sarga fajta, a néger, a nagy államok képviselői mellett a liliputi államok megbízottait. Tarka kép! Itt-ott egy-egy újságból is ismerős portré villan meg az ember szemé előtt: a csehszlovák, jugoszláv, a török, lengyel külügyminiszteré. Amott magyar ismerősöket köszöntünk. Tanczos tabornok, Velics követ. Itt hátul pedig — nem tudok borzongás nélkül odanézni — Litvinov úr, aki előtt mélyen hajlonganak udvarosai; boldogok, ha egy-egy mosolyát elfoghatják... Mellette a sajátos hírű Kollontaine asszony, aki, ügylátszik, szovjet elvei ellenére sokat ad a kifogástalanul elegáns megjelenésre.

Odafent az emelvényen, az elnök baloldalán az egész gépezetnek szíriusz rektora: a főtitkár, Avenol. Néma magánosságban. Semmit ei nem áruló diplomata arca van.

Azt mondják egyébként, a Népszövetség gyűlésszakainak igazi haszna nem is az, ami a ta-

nácstermekben történik hanem ami a folyosókon a szállókban, a klubokban folyik. A feszelen találkozás, ahol nincsen jelen újságíró s nincs nyilvános szereplés, s ahol sok nemzetközi problémát lehet rövid úton elintézni.

Kicsiben, egészen kicsiben, de nagyon jellemző módon mi is tapasztalhattuk ennek a megállapításnak az igazságát.

Apponyi Albertné grófnéval beszélgettünk; Huszár Károly meg én, annak a Hotel de la Résidence-nak társalgójában, amelyben Apponyi Albert meghalt. Huszár emléttette a grófnénak, hogy jó lenne alkalomadtán már most érdeklődetni a katolikus államok vezetőit, pl. a svájci szövetségi elnököt is, a kiváló katolikus Mottát, a mi közeigő Szent István-évtünk és esetleg eucharisztikus kongresszunk iránt. Amint erről beszélgettünk, egyszer csak nyílik az ajtó s egy másik társaság lép be a terembe. Letelepednek a szomszéd asztalnál. Rájuk ismerünk: éppen Motta, a svájci szövetségi elnök, a barátaival.

Apponyi Albertné ebben a pillanatban, minden hosszadalmas diplomataizálás nélkül, az ó utánozhatatlanul kedves és közvetlen modorában egyszerűen és barátságosan átintett a szomszéd asztalhoz:

— Monsieur Motta, venez donc pour un moment, s'il vous plaît!

S Motta, Svájc elnöke, egyszerre engedelmesen itt is ült köztünk s Huszár Károly mindjárt közvetlenül elmondhatta neki a magyar Actio Catholica kívánságát. Nem eredménytelenül.

Most már megértem, miért mondta már Talleyrand, hogy a világnak legjobb és legügyesebb diplomatái — az asszonyok!

Igaz, hogy Apponyi Albertné tekintélye, a magáé is, az uráé is oly nagy, oly kiemelkedő, hogy mindenütt csak a legnagyobb tisztelettel emelegtik ezt a két fenséges hangzású magyar nevet...

Viselőikre aztán igazán nem illik rá az a pesszimista, régi olasz mondás, amelyet ugyancsak itt Genfben másoltam le egy vendéglő hamutálcájáról:

Chi po non vo,
chi vo non po,
chi sa non fa,
chi fa non sa;
Et cusi il mundo mal va!"

Amúgy be sok múlt és jelenkori genfi tényezőre illik rá ez a pesszimista megállapítás!...

* „Aki tehetné, nem akarja tenni; aki akarná, nem bírja tenni; aki tud, nem cselekszik; aki cselekszik, nem tud; s így a világ bajba jut!"

125 év előtt született Bessemer — az acél tömeggyártásának megoldója

Talán még sohase volt olyan lendületes az acélgártás, mint ma, amikor az acélipar termékeit nemcsak a haditechnika igényli, de a polgari építkezések, a gépkocsi, a repülőgépgyártás, a mezőgazdaság és az ipar is rendkívül sok acél-árut használ fel. Ezért a huszadik század har-

madik évtizedének utolsó szakát az acélipar, a vasbeton korának lehetne nevezni. Bizonyos, hogyha annakidején Bessemer nem tökéletesítte az acélgártást, a világháború alatt előáll az a feltaláló, aki Bessemer eljárása alapján mai fokára fejlesztette az acélgártást.

Köztudomású, hogy a vas használata a történelem előtti időkbe nyúlik vissza s bölcsőjét Ázsiában kell keresni, ahol igen fejlett vasemlékeket találtak, így például Delhi-ben, az óriási kovácsolt vasoszlop s az ósrégi indus templomok kovácsolt vasgerendái.

Európában azonban Kr. e. 1000 év körül a

görögök foglalkoztak először a vasgyártással, ami a rómaiak hatására kb. kétezer év előtt mindenütt elterjedt. Magyarországon egykori területén a honfoglalás előtti időkben a quádok és vendek üzték nagyban a vasgyártást s egykori, feljegyzések szerint Árpád fejedelem korában Vihnyén volt az első vashámor.

A XVIII. században újabb lendületet vett a vasgyártás, amikor Angliában a szénrel való tüzelésre tértek át. 1740-ben állította elő az angol Kokezen a róla elnevezett kokost s ugyancsak Angliában építették a XVIII. század végén az első kavarókemencét is.

A tömeggyártás kérdését Henry Bessemer angol mérnök oldotta meg 1856-ban. Bessemer születésének 125-ik évfordulója január 19-én lesz s az angol nehézipar ezt a napot piros betűvel jelölte meg.

Henry Bessemer az éle mes. gyorsaszu, agilis angol fajta képviselte. Még fiatal korában szép vagyont szerzett különféle találmányaival s kitűnő érzékével a vasiparra tért, amelyről nagy jövőt várt. Hosszas kísérletezés után 1856-ban végre sikerült is megoldania az acél tömegben való gyártásának kérdését, a róla elnevezett Bessemer-rendezést, amellyel az acéliparnak nagyjelentőségű feladatát adott s Angliában már a kilencvenes évek elején ötvenötzöt annyi acélt gyártottak, mint régen s az ára is jelentékenyen olcsóbb lett.

Bessemer eljárásával óriási sikert aratott. Megkapta a nemességét, 1880-ban pedig London díszpolgárává választották.

Azonban az acél tökéletesítésének kérdésén kívül más problémák is foglalkoztatták. Azokban az időkben a tengerjáró hajók építése nehézebb volt, mint ma s Bessemer feltalálta a tengeri hajó-szalint, amely a hajó ingadozásai közben is megtartva egyensúlyukat, a tengeri betegségbe esők számát erősen csökkentette.

Bessemer típusa volt a XIX. század angol embereinek. Ha jól megnézzük az arcképét, olyan férfit látunk, aki tudja, mit akar, s amit akar, azt tudja is. Angol volt, kitűnő elme, elsőrangú a maga szakmájában s találmányával az emberiség javát szolgálta.

(h)

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési hellye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. 3 évfolyam: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza. Csakis választelevélre magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az idő ismét enyhül, újabb felhőátvonulások, eszakra több felé eső

Mar Severios jakobita érsek visszatért a katolikus Egyházba. Londonból írják: A „News Service” jelenti, hogy a neranami (India) jakobita érsek, Mar Joseph Severios, visszatért a katolikus Egyházba. Severios érsek ma 42 éves, a legrégebb jakobita püspöki szék, a malabari püspökség főpásztorja. Ennek az alapítását szent Tamás apostolig viszik vissza. Ezért nevezik híveit Tamás-kerestényeknek. 1930-ban már történt két nagy megtérés, Mar Ivanios érseké és Mar Teophilos érseké. Természetesen az ilyen főméltóságok megtérése a papok és a hívők nagy csoportjának megtérésével jár. Severios érseknek nagy tekintélye van tudományos körökben. A madraisi egyetem tanulmányi tanácsának a tagja. Megtérését is részben annak köszönheti, hogy régóta tanulmányozza a katolikus Egyház igazságait. Megtérése az indiai katolicizmusnak nagy nyeresége.

VARGA BÉLÁT VÁLASZTOTTÁK MEG UNITÁRIUS PÜSPÖKNEK. Kolozsvár. Saját tud. Az unitárius egyházkerület főtanácsa most kezdte meg 3 napos ülését, amelynek keretében Boross György dr püspök helyére Varga Béla dr püspökhelyettest választották meg. Főgondnok Gál Miklós dr kamarai képviselő, egyházkerületi főjegyző pedig dr Kiss Elek lett.

Micu Aurél a máramarosi hadirokkantak új elnöke. Saját tud. A Hadirokkantak Egyesülete a közelmúltban tisztújító közgyűlést tartott. A gyűlés eredményeképp új elnöknek Micu Aurél kereskedelmi iskolai igazgatót választották meg.

TILOS PÉNZÜGYI TISZTVISELŐKNEK HIVATALOS JELLEGGEL LAPOKAT ÉS FOLYÓIRATOKAT ELHELYEZNI. Kolozsvár. Saját tudósítónktól. A helybeli pénzügyigazgatósághoz a pénzügyminisztériumból rendelt érkezőt, amelynek értelmében rövidesen személyi változások lesznek a külső pénzügyi szolgáltnál, az ellenőri fokozattól a pénzügyigazgatói rangig. Ugyanekkor a pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy szigorúan tilos hivatalos jelleggel pénzügyi tisztviselőknél az alábbi lapok elhelyezése: Administratia Financiara, Tribuna Financiara, Gazeta Financiara, Gazeta Capitalei, Garda Financiara, Bursa. — tilos továbbá a lapok megrendelésére kötelezni akár a pénzügyi tisztviselőket, akár ügyfeleiket.

Kétszázézer lejt harácsoltt össze Szatmáron egy ál-vezérfelügyelő. Saját tud. Titokzatos, nagyobbrészt iskolázott, művelt szelhámosok járják Erdélyt, amit a törvények és szabályok utvesztőjében járatlan kereskedők tájékozatlansága miatt valóságos aranyhányának tekintenek s ezt igyekeznek a maguk javára kihasználni. Néhány nappal ezelőtt jólöltözött, a repülőbélyegtörvényben bámulatos jártasságot mutató „vezérinspektor” látogatta végig a szatmári kereskedőket és a vállalatokat, ahol a könyvek átvizsgálásánál sorozatos „visszaéléseket” és „szabálytalanságokat” fedezett fel, ennek aztán jegyzőkönyv felvétele és magas bírság „kivetése” lett a következménye. Közben azonban hajlandóságot mutatott az ügy békés elsimítására s ezt a legtöbb helyen nyélbe is ütötte. Mint később kiderült, kétszázézer lejt harácsoltt össze néhány nap alatt. Távozása után kiderült, hogy hamis iratokkal operált, mert olyannevű alkalmazottja nincs a bucaresti ellenőrző központnak. A hatóságok most erőfeszítésként fogamatosítására készülnek a szelhámosok ellen.

A munkásbalesetek ügyében beadott kártérítési keresetekben a munkabíróóságok illetékesek. Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári ítélőtábla III. tanácsa 550-937. számú döntésében kimondta, hogy a munkások által elszenvedett balesetek miatt beadott kártérítési keresetek ügyében a munkabíróóságok illetékesek.

NÉMETHY GÉZA EMLÉKEZETE A BU-DAPES TI PH ILOLOGIAI TÁRSASÁG 63- IK RENDES KÖZGYŰLÉSÉN. Budapestről jelentik: A Philologiai Társaság a Magyar Tudományos Akadémia heti ülés termében f. hó 19-én megtartandó LXIII-ik évi rendes közgyűlés keretében Huszti József philologus, a latin irodalom tanára, „Némethy Géza emlékezete” címen előadást tart a nemrég elhunyt tudós egyetemi tanárról és műveiről.

Házépítési szövetkezet, Kolozsvár. Saját tud. Az egyik helyi német bank támogatásával már korábban megalakult 50 taggal az a házépítő szövetkezet, amelyet most jegyeztek be a helybeli bíróságon, mint jogszemélyiséget. A szövetkezet vezetője dr. J. Kauntz ügyvéd, kolozsvári német konzul. A tervek szerint a szövetkezet tagjai már mostantól kezdve havi 250 lejes részlettel részjegyet vásárolnak a tizenkét éven belül a társaság minden egyes tagja megkapja a kölcsönt, hogy abból megfelelő házat építhessen magának. A kölcsönök folyósításának srendjét sorshuzás útján állapítják meg.

FELÜLVIZSGÁLIAK SZIGETEN AZ ITALMERÉSI ENGEDÉLYEKET. Máramarossziget. Saját tud. Az itteni italmérésekkel rendelkező kereskedők és kocsmárosok engedélyének felülvizsgálása megkezdődött. A vizsgálat során az érdekelteknek szűletési bizonyítványukat, valamint állampolgársági bizonyítványuk másolatát kell benyújtaniuk.

Kétfélmillió lejt értékű csempészárut árverez a szatmári vámhivatal. Saját tud. A szatmári vámhivatal január 28-án tartja meg második árverését, mert óriási raktáraiban már annyi elkobzott csempészárú halmozódott fel, hogy képtelenek az új szállítmánynak helyet csinálni. Most közel kétfélmillió lejt értékű áru kerül kalapács alá. A minisztérium elrendelte, hogy az eladott árakra a vevőknek nem kell behozatali engedélyt váltani.

VAKMERŐ RABLÓTAMADÁS EGY TRAFIKOSNÓ ELLEN. (Budapest.) Vasárnap reggel özv. Ferenczy Jánosné nyugalmazott nánzügyi tanácsos özvegye Horthy Miklós-ut 2. szám alatti trafikjába készült. Amikor lakása ajtaját kívülről bezárni igyekezett, a sötét folyosón kesztyűs kéz megragadta a torkát és fojtogatni kezdte, özv. Ferenczy né először dulakodni próbált, de amikor a támadó mindkét kezét nyaka köré szorította, ájultan esett össze. Az ismeretlen gonosztevő, miután az özvegyasszony éktatásakájában lévő száz pengőt és a bélyegeket magához vette, elmenekült. Az ájultan felvő Ferenczy Jánosné egy újságkiadó vitte be lakásába, ahová rövidesen rendőri bizottság szállt ki és megkezdte a nyomozást. Az esettel kapcsolatban a dolmányárusok egyesülete memorandumot intézett a főkapitánysághoz és abban a trafikosok fegyvertartási engedélyének megadását kérte. A főkapitányság még nem döntött a kérés ügyében.

Főbelötte magát Brasóban Egyed Zoltán unokaöccse

Edesanyja a borzalmas jelenet hatása alatt megöszült

Brassó. Saját tud. Megdöbbentő öngyilkosság történt vasárnap 5 óra tájban a Brassó közelében lévő Spreng-erdőben. Egyed József jó családból való 17 éves fiatalember, aki már hetek óta buskomor volt, vasárnap délután a Brassó közelében lévő erdő felé indult sétálni. Edesanyjának feltűnt a régebben társaságkedvelő fiának a szokottnál is nagyobb lehangoltsága s ezért utána ment. Amikor utolérte a fiút, rémülten látta, hogy kezében revolvert szorongat. Az életunt fiatalember kiszakította magát könyörgő edesanyja karjai közül és elrohant.

A kétségbeesett anya segélykiáltásaira a közelben lévő munkásberek odasiettek és

Eucharisztikus egyesülésre nevel
MESCHLER S. J.:
Készület
a nagy lakomára
című remek kis munkája, melyet Csávossy Elemér rendezett magyar fordítás alá. — A hírneves nagy német jezsuita író bensősége, mély gondolatokban gazdag, maszerü elmélkedései, előkészületül és hálaadásul a szentáldozásra. Az imakönyvalaku 250 oldalas könyv ára remek címlappal kartonban 72 lejt.
Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Zürichi zárlat. Párizs 14.20, London 21.63 egy-negyed. Newyork 433.12. Brüsszel 73.22 fél, Milánó 22.78. Amszterdam 241.10. Berlin 174.32 fél, Bécs — schilling 80.85, Prága 15.20, Varsó 82, Belgrád 10. Bucaresti 325.

Alaptalan feljelentésre házkutatást tartottak az sóvárad református tanító és két szövetkezeti vezető lakásán, Marosvásárhely. Saját tud. A szovátai csendőrmester házkutatást tartott Kőrödi József sóvárad református tanító és más két szövetkezeti vezető embernél. A házkutatás nem járt eredménnyel, mert — bár a csendőrmester még a tanító hangjegy füzeteit is átvizsgálta — semmi olyat nem talált, ami a tanító vagy a másik két szövetkezeti vezető ellen eljárásra okot szolgáltatott volna. A házkutatás névtelen feljelentés alapján történt, ami az utóbbi időben — sajnos — egyre jobban szerephez jut a székely falvak életében.

HALÁLRA FORRÁZTA MAGÁT EGY REMETEI KISLÁNY. Máramarossziget. Saját tudósítónktól. Megrendítő gyermektragédia történt a máramarosszigeti Remete községben. Mialatt szülői távol voltak, Brionen Mária 3 éves kisleány egy forróvízzel felt vedret rántott magára, aminek következtében súlyos égési sérüléseket szenvedett. Sérüléseivel a máramarosszigeti kórházba szállították, ahol borzalmas kínok között kiszendvedt.

* Angina pectorisnál, a rohamokban fellépő nyomasztó szívtáji fájdalomknál, reggelenként 1/2, esetleg 1/4 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is elegendő hahoz, hogy a belek működését elrendezze és megfelelő emésztést biztosítsen. Kérdezze meg orvosát.

Felmentték Szatmáron a tűzifa árát, Szatmár. Saját tudósítónktól. Az enyhe tél dacára a kereskedők újból emelték a tűzifa árakat. Fél öl bükk hasábfá beszállítva és felaprítva 760 leibe kerül Szatmáron, ami negyvenszázalékos áremelkedést jelent. A kereskedők véleménye szerint az áremelkedésnek éppen az enyhe időjárás az oka, mert a fuvarosok a felázott utak miatt még aranyért sem hajlandók az erdőre menni. A jó almatermés szintén előidézte a faárak emelkedését, mert a falusi gazdák igákkal lementek a hányavidekre almát fuvarozni s nem volt aki fát szállítson az erdőből. Az új polgármester különben bejelentette, hogy megrendszabályozza a fa-kereskedelmet.

megállásra kényszerítették a fiút.
A következő pillanatban Egyed József halántékához emelte a revolvert és edesanyja szemeláttára főbelötte magát.
Még élve szállították be a brassói kórházba, segíteni azonban már nem lehetett rajta, — a szerencsétlen fiatalember néhány perc múlva kiszendvedt.
Az alig 35 éves edesanyja az izgalmak hatása alatt néhány pillanat alatt teljesen megöszült. A megrendítő körülmények közt öngyilkossá lett fiatalember egyébként Egyed Zoltán ismert pesti író szerkesztő unokaöccse.

A romániai római katolikus püspöki kar válaszolt a spanyol püspökök szózatára

„Részvétellel kísérjük a spanyol nép küzdelmét az istentelen nemzetközi kommunizmussal”

Saját tud. A romániai latin szertartású katolikus püspöki kar a múlt év novemberében tartotta konferenciáját Bukarestben, Cisar érsek elnökletével. A konferencia kimagasló ténye volt a spanyol püspökök szózatára adott válasz, amely egyben a romániai katolikusok állásfoglalását is jelenti. A püspöki kar válasza kiemeli, hogy a romániai katolikusok ugyan mindig tudták, hogy az igazság melyik részén van, mégis nagy eredménye volt a spanyol püspöki szózatnak, mert az igazságban való teljes megbizonyosodás mellett felrúzta a lelkiismereteket is. Bizonyára sok tetteben és imában megnyilvánuló áldozat fakadt a nyomán. A romániai katolikus püspöki kar biztosítja a spanyol püspöki kart, hogy részvétellel és aggodással figyeli azt a küzdelmet, amelyet a spa-

nyol hívő nép az istentelen nemzetközi kommunizmus ellen folytat. Tudja, hogy ennek a kommunizmusnak sántáni célja leszakítani a katolikus Spanyolországot az Anyaszentegyház kebeléről. Tudja, hogy a hit és az erkölcs ellen törtek Spanyolországban. Mindig buzdította hivatelt, felnötteket és gyermekeket egyaránt, hogy imádkozzanak spanyol testvéreikért.

A nagyjelentőségű választ a püspöki konferencia minden tagja aláírta. Cisar érsek, Robu jasi püspök, Pacha temesvári püspök, Fiedler szatmár-nagyvárad püspök és Vorbuchner gyulafehérvári segédpüspök aláírásával tolmácsolja ez a válasz a szenvedő, még teljesen fel nem szabadított Spanyolországunk a romániai katolikusok együttérzését.

Ismét új prefektus került Máramaros megye élére. Saját tud. Constantinescu tábornok-prefektus helyére, — aki január 4. óta irányította Máramaros megye ügyeit — új prefektus került. Sava vezető járásbíró személyében. Az új prefektus már átvette hivatalát s letette az esküt, ünneplés és beiktatására azonban valószínűleg csak a hét végén kerül sor.

Súlyos autókarambol Brassóban. Saját tud. Vasárnap délután 4 órakor 1460. Bv jelzésű személygépkocsi a megfigyelt utatstest megcsuszolt és nekirohant egy telefon póznának, amelyet ki-döntött. Novák Lőrinc a gépkocsi vezetője kisebb sérüléseket szenvedett. Szerencsére a vezetőn kívül mások nem ültek a gépkocsiban. Egy éppen arra haladó családtagot azonban a kidöntött telefonpóznára súlyosan megsebesített, úgy hogy kórházba kellett szállítani. Az áldozat kité-t — miután eszméletét még nem nyerte vissza — eddig nem sikerült megállapítani. A baleset ügyében megindult a vizsgálat.

Tizenöt tagúvá emelték Marosvásárhely idő-közi bizottságát. Saját tud. A városi időközi bi-zottságot a belügyminisztérium távirati rendelete-re az eddigi kilenc tag helyett tizenöt tagúvá emelték. Az időközi bizottság ezek szerint a kö-vekezőkből áll: dr. Mann Valentin elnök, Suciu Nicolae és dr. Săbădeanu Vasile alelnökök. Az időközi bizottság többi tagjai: Sulica Nicolae ta-nár, Dorif Suteu lelkész, Belea Gheorghe tanár, Rumcau Alexandru lelkész, Russu Joan asztalos, Coros Petru cipész, dr. Paltineanu V. ügyvéd, dr. Varga Vasile orvos, Vlăsa Gheorghe nagyiparos, Dobariu Grigore nyugdíjas, Someșan Joan nyug-díjas, C. Jonescu. Az új időközi bizottság a város-háza dísztermében már le is tette az esküt dr Ni-coara Eugen megyefőnök kezébe, majd nyomban összehívta, hogy első ülését megtartsa.

Hat súlyos munkás-szerencsétlenség egy hét alatt Nagybányán. Saját tud. A bányavidéki üze-mekben egy hét alatt hat ember vált munkakép-telenné. Cărcu Pătr 40 éves vájár a Petrosani egyik tárnájában földlavina útjába került, amely betemette, összetörte a csontjait és belső vérzést okozott. A munkáskórházban élet és halál között lebeg. Ciocin János fiatal bányász az állam ve-reszvi bányájában kőomlás következtében sérült meg. A Someșana fűrésztelepén Pál György fu-varos és Brád János munkás szenvedtek súlyos sebeket. Az Aurum bányában Bitcuș János munkás alatt összetört a bányalétrá és a mély-ségbe zuhant. Allapota súlyos. A Phoenix vegyi-gyár telepén Laubner Demeter munkás kezét elkapta a lendítőkerék és teljesen összeroncolt.

Ezüstőka a szlatinai hidnál. Máramaroszi-get. Saját tud. A szlatinai vámhivatalnál feltűnt egy Pătr Merka nevű csehszlovákiai illat-szerű leány, aki kopottas öltözetében értékes ezüstőka-prémet viselt. A több mint 30 ezer lei értékű pré-met viselő lányt vallatásra fogták s kiderült, hogy 150 cseh koronáért vállalta a prém áthozat-alát. Ennél többet azonban a leleplezett nő nem volt hajlandó elárulni, így a hatóság tovább ku-tat annak megállapítására, hogy ki adott megbí-zást a csempészésre?

PELHIVÁS. A nagyvárad Építőiparosok Szövetsége felkéri a festő és mázó szindiká-tus tagjait, hogy január 18-án, kedden este 6 órakor a Munkakamara földszinti nagytermé-ben megtartandó rendezévi szobafestő és má-zoló tisztújító közgyűlésen a tárgy fontossága miatt okvetlen és pontosan megjelenni szives-kedjenek. Elnökség.

Gazdasági tanfolyam Hosszmezőn. Márama-rossziget. Saját tud. Korponay Kornél nagy-bányai országosbíró pomologus három szaktanár közreműködésével január 17-től 29-ig gazdasági tanfolyamot rendez Hosszmezőn a gazdálkodók és gyümölcstermelők számára. Az értékes előadá-sok iránt a érdekeltek körében élénk érdeklődés mutatkozik.

„FINNORSZÁG SZABADSÁGHARCA A VÖRÖSEK ELLEN” című vasárnapi cik-künkbe ennél a mondatnál: „Az újonnan megválasztott szentűz a monarchia mellett foglalt állást és kifejezésre juttatta azt a szándékát, hogy a német hercegek egyikét ültessék a német trónra”, — szedési hiba folytán fölöslegesen került be másodszor is a „német” szó. A mondat tehát helyesen így alakul: „... hogy a német hercegek egyikét ültessék a trónra.”

Összeverték a felbőszült szülők egy házaspárt, mert gyermekeik rémítésére a férj a leve-gőbe lőtt. Marosvásárhely. Saját tud. Különös eset történt Petele marosmegyei szász községben, ahol Ditrich Joan szász birtokos és felesége esett áldozatul a felháborodott szülők haragjának. Ditrich vadászni ment a közeli erdőbe, ahonnan visszatérőben betért a község vendéglőjébe s ott iddoggált. Mialatt mulatott, felesége értesült róla, hogy férje a vendéglőben van. Elhatározta, hogy érte megy és hazahívja. Utközben az utcán hó-labdázó gyermekek csoportján haladt át, amikor egy pár hógolyó Ditrichné is hátra taláta, aki erre éktelen haragra lobbant és beállítva a ven-déglőbe, kérte férjét, szerezzen neki elégételt és fenytse meg a rakoncátlandó gyermekeket. A már egy kissé ittas férj erre vette vadászfegyve-rét, kiállott a vendéglő ajtajába és a levegőbe lőtt. Az utcán játszódozó gyermekek rémülten hazafutottak és elpanaszolták, hogy a vendéglő-ből rájuk lőttek. A gyermekek szülei erre a ven-déglőbe rohantak, ahol egy Ditrichné, mint fér-jét alaposan elverték. Csak a csendőrségi közbe-lépés mentette meg a Ditrich házaspárt a hirte-len fellobbant népharag dühe elől. Sérüléseik így is súlyosabb természetűek.

Háromezer pengő közvetítési jutalék megfize-tésére ítélte Lillian Harweyt a budapesti törvény-szék. Budapestről jelentik: Lillian Harwey, az ismert filmszínésznő magyarországi birtokvasar-lásának utójátéka is volt, amely most foglalkoz-tatta a budapesti törvényszéket. Lillian Harwey számára egy Tórs Iván nevű magántisztviselő közvetítette a hétszáz holdas birtok megvásárlá-sát. Tórs megállapodott a művésznő utkával, hogy ha sikerül az üzletet tető alá hoznia, 5 ezer pengő jutalékot kap. Később a titkár között a tisztviselővel, hogy Lillian Harweynek nincs mód-jában az összeget megfizetni, fogadjon el 2 ezer pengő jutalékot. Tórs felvette a kétezer pengőt, de később arról értesült, hogy a titkár ötezer pengőt számolt el a művésznőnek, de hármát a saját számára. Később a titkár kilépett a művésznő szolgálatából. Tórs pert indított Lillian Harwey ellen és kérte a háromezer pengő megítélését. A törvényszék most megtartott tárgyalásán Harwey nem jelent meg, ügyvéddel képviseltette magát. A törvényszék a háromezer pengő megfizetését ítélte meg. A filmszínésznő megfellebbezi az íté-letet.

* Dugulás és aranyeres bántalmak, különféle gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltelődése, hát- és deréktájás ellen a régebevált természetes „Ferenc József” keserűvíz kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hat-hathatós segítséget nyújt. Kérdezze meg orvosát.

SPORT

Románia és Jugoszlávia 2-2 csapattal vesz részt az idei Közép-európai Kupa küzdelmeiben

Elvetették a magyar indítványt, amely a döntőbe került csapatok országainak 4-4 helyet javasolt

Belgrádból jelentik: A KK közgyűlésének tagjai már pénteken Belgrádba érkeztek és vacso-ra után meg is indultak az előzetes csatározások a kiküldöttek között. A főtema természetesen az volt, hogy milyen csapatokat vegyenek be a Svájc külépése folytán megüresedett két helyre. Már pénteken éjjel kialakult a hangulat a magyar ja-vaslat ellen, amely a múlt évi döntő két résztve-vője országából vett volna be további egy-egy csapatot.

Szombaton délelőtt Miletics Vjekoslav dr testnevelésügyi miniszter fogadta a KK közgyűlé-sének tagjait, akik azután megkoszorúzták a névtelen katona sírját.

Délután ült össze a közgyűlés, amelyen az egyes országokat a következő kiküldöttek képviselték:

Románia: Luchide.
Ausztria: Gerő dr, Liegl.
Olaszország: Mauro, Barissi, Coppola.
Csehszlovákia: Pelikan, Tesar, Valousek.
Jugoszlávia: Andrejevics dr, Popovics, Házsi
Magyarország: Fischer, Kenyeres.

A nagy bizottság tavaly májusi bécsi jegyző-könyve hitelesítése után Fischer Mor elnöki je-lentése következtet a múlt évi KK küzdelméről. Ezután a pénztáros jelentése került sorra, majd a tolmácsi vették Svájc külépését.

Most vették elő az idei KK rendszerére vo-natkozó javaslatokat. A magyar javaslat a négy alapító országból 3-3 csapatot, Jugoszláviából és Romániából 1-1 csapatot, azonkívül a múlt évi döntő jogán 1-1 magyar illetve olasz csapatot javasolt a 12-es létszámba.

Ezt a javaslatot 9:3 arányban elvetette a köz-gyűlés.

Ezután a jugoszláv javaslatot vették tárgya-lás alá, amelyet azután egyhangulag elfogadtak. Eszerint az 1938-as KK-ban a következő csapatok vesznek részt:

3-3 magyar, osztrák, olasz és csehszlovák csapat.

2-2 román és jugoszláv csapat.

Este 8 órakor félbeszakították az ülést.

Magyarország-Luxemburg 6:0 (1:0)

Luxemburgból jelentik: Az erősen felázott pályán a magyar válogatott labdarúgó „11” köny-nyen nyert a luxemburgi válogatott ellen. A ha-zai együttes szünetig majdnem egyenlő ellenfél volt, de azután fölülkerekedett a magyarok na-gyobb technikai és taktikai felkészültsége. Góllö-vők: Szendrődy (3), Zsengeller (11-esből), Titkos és Miklósi.

Junius 1 után külföldi edző nem működhet Romániában

A labdarúgó csapatoknál is bekarják vezetni a 9-3-as arányszámot?

Bucurestből jelentik: A főszövetség körren-deletet küldött az összes szövetségeknek, amely szerint folyó évi junius hó 1-től kezdve külföldi edzőket egy egyesület sem alkalmazhat. A jelenlegi külföldi edzők szerződéseit többé nem lehet megújítani.

Egy másik híradás szerint a labdarúgó szó-vetséghez javaslat érkezett be arra nézve, hogy a nemzeti A) ligában játszó csapatokban csak ha-rom kisebbségi játékos szerepelhet. Ezt a javas-latot a szövetség, illetve az intéző bizottság ja-nuár 20-iki ülésén fogja először tárgyalni.

Olvassátok és terjesszék a Magyar Lapok-at!

UJDONSAGI UJDONSAGI
EUCHARISZTIA

Az 1938. Eucharisztikus Világkongresszus alkalmából több neves író közreműködésével szerkesztette:

Bangha Béla S. J.

Az Oltárszentségről szóló tan dogmatikai alapját, liturgiáját, történelmét, lelki hatását, az építészetre, irodalomra, költészetre gyakorolt inspiráló hatását öleli fel. Minden kérdésről az abban tekintélynek ismert szakember írt. A magas nivó és komoly tartalom mellett, a munka a nagyközönség számára is készült és minden fejezetét laikusok is élvezettel és nagy haszonnal olvashatják. — A hatalmas képekkel is illusztrált 300 oldalnyi terjedelmű könyv ára finom művészeti címlappal, kartonkötésben 235 lel.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedden délután 5 órákor: **A rut kis kacsá.** (Olcsó helyárrakkal.) — Este 9 órákor: **Gólyaszanatorium.**
Szerda délután 5 órákor: **Gólyaszanatorium.** (Rendes helyárrakkal.) — 9 órákor premier: **Marika hadnagya.** (Dienes Gyula és Sally Géza operett-ujdonsága. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Úrmósey Magda, Sándor Stefi, Báza Eva, Beness Ilona, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József, Csengeri Aladár, Réthei Ödön, Homm Pál, stb.)
Csütörtök délután 5 órákor: **Urillány szobát keres.** (Olcsó helyárrakkal.) — Este 9 órákor: **Marika hadnagya.** (Rendes helyárrakkal.)
Péntek nincs előadás.
Szombat délután 5 órákor: **Nagy kabaré.** (Új egyfelvonásosok, táncok, ének, stb. Olcsó helyárrakkal.) — Este 9 órákor: **Marika hadnagya.** Vasárnap délután 3 órákor: **Csárdás.** (Olcsó helyárrakkal.) — Délután 6 órákor: **Marika hadnagya.** — Este 9 órákor: **Sárgapitykés közlegény.** Hétfőn 3 órákor: **Romantikus asszony.** (Olcsó helyárrakkal.) — Délután 6 órákor: **Sárgapitykés közlegény.** — Este 9 órákor: **Marika hadnagya.**

Színházi iroda közleményei:

— **A Gólyaszanatorium** a ciklus első ujdonsága Szilágyi-Eisemann nagysikerű operettje, Gróf László rendezésében, Schreiber Alajos vezénylete mellett, parádés szereposztásban, teljesen új díszletekkel kerül színre hétfőn, kedden este 9 órákor és szerdán délután 5 órákor rendezés helyárrakkal.
— **A rut kis kacsá** nagysikerű operett kedden délután 5 órákor olcsó helyárrakkal van a színház műsorán.
— **Urillány szobát keres** — operett, csütörtökön délután 5 órákor kerül színre olcsó helyárrakkal.
— **Marika hadnagya** — Premier szerdán este. Pénteken lesz a második premierje a színháznak, amikor is bemutatásra kerül Dienes-Sally örösi sikerű szenzációs zenéjű operettje, a Marika hadnagya. Az operett az év egyik legnagyobb szenzációja. A szövege szellemes, szereposztása briliáns a főszerepet Úrmósey Magda játssza, aki az eredeti bemutatón is játszotta a főszerepet, kiállításra káprázatos, teljesen új díszletek készültek erre az operettre, minden egyes tolettje egy esemény. A táncok, amelyeket Tebán János tanított be, csak fokozzák a sikert. A darab főszerepeit Úrmósey Magda, Sándor Stefi, Báza Eva, Beness Ilona, Jenei János, Pál Magda, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József, Csengeri Aladár, Homm Pál, stb. játsszák. A táncokat Tebán János tanította be. A Marika hadnagya szerdán, csütörtökön és szombaton este 9 órákor, vasárnap délután 6 órákor és hétfőn este 9 órákor van a színház műsorán, mindenkor rendezés helyárrakkal.
— **Nagy kabaréelőadást tart szombaton délután 5 órákor a színház,** színkezelőnek egyfelvonásosok, boházatok, énekes vígjátékok, blűettek, magánénekek, duettek, stb. olcsó helyárrakkal.
— **Csárdás** — vasárnap délután 3 órákor olcsó helyárrakkal kerül színre.
— **Sárgapitykés közlegény.** A múlt ciklus nagysikerű operett ujdonsága vasárnap 9 és hétfőn délután 6 órákor van műsorán, rendezés helyárrakkal.

A NAGYVÁRADI URAK KONGREGÁCIÓJA ebben az évben első ajátosságát f. hó 20-án, csütörtökön este fél 7 órákor tartja a szokott helyen. Magisztrátus.

A Szigligeti Társaság nagysikerű emlék-matinéja

Értékes irodalmi műsorú kulturdélután keretében áldozott a nagyváradi Szigligeti Társaság közelmúltban elhunyt tisztelt elnöke, Adorján Ármin emlékének. A Református Leánygimnázium dísztermét zsufolásig megtöltő hallgatóság soraiban ott voltak az elhunyt barátai, ismerősei s tisztelői közül mindazok, akik kifejezésre óhajtották juttatni azt a szeretetet és megbecsülést, amelyet Adorján Ármin úgy is, mint ember s úgy mint az irodalmi társaság egyik megalapítója, szervezője és vezére kiérdemelt. Némethy Gyula prelátus-kanonok, a Szigligeti Társaság elnöke, költői szépségű megnyitó beszédben a következőket mondotta:

Hölgyeim és Uram!

Már rég óhajtottunk volna egy felolvasó est keretében találkozni a mélyen tisztelt közönséggel, de különböző akadályok útját szegtek törekvéseinknek. Ma pedig ez a hön óhajtott találkozás nem zavartalan, nem osztatlan öröm jegyében megy végbe. A mi örömünk kelyhébe fölötté keserves csöpp hull, mert a mi nagyérdemű tisztelt elnökünk hirtelen halála, mai ünnepünket gyászünnepre változtatja. Nem az én feladatom ezuttal, hogy e sokoldalú férfiúnak egyletünk érdekében kifejtett tevékenységét vázoljam, de nem tehetem, hogy közös fájdalomunknak e potolhatatlan veszteség fölött kifejezést ne adjak. Bizony az ő elhunytára is ráillenek ama gyönyörű igék, amelyekkel Toldi szerzője az ötvenes évek halottait elsiratta Néma bű című kis remekében.

Halnak, halnak
Egyre halnak,
Színe, lángja a magyarnak
Itt is egy név,
Ott is egy név
Hányat elvitt minden egy év

S aki még él
Minden névnel
Összerezen husan árván
Mind a néma
lomblevél ha
Egy-egy társa hull le sárgán.

Bizony, kedves Adorján Ármin, aki társaságunk bölcsőjétől kezdve negyvenöt év folyamán annyi buzgóságodat, annyi fáradságodat, annyi verítéket áldoztad a társaság nemes, kulturális céljai érdekében, nagyobb veszteség alig érhetett volna bennünket, mint a te kimúlásod. Csak az nyújt némi vigasztalást bánatunkban, hogy a te szellemed, emléked velünk marad testi eltávazásod után is mindaddig, amíg magasan lebegtatjuk azt a zászlót, amely alatt te küzdöttél.

Mélyen tisztelt közönség! A francia école pannassienne egyik legfinomabb, legszubtilisabb, leggyöngédebb költőjének Sully Prudhomenak van egy költeménye, illetékes bírálók véleménye

szerint a Vase brisé-val fölérő, amelyben egy vi-gaszaló gondolat nyer gyönyörű kifejezést. A vers címe Lesyeux, a szemek Kék vagy fekete, szeretett szépezemek számtalanon látták a haj-nalt, nyugodnak e sir mélyében és a nap most is fölkel... A költő hangja itt hirtelen fölcsattan...Hogy elvesztették volna látásukat, nem nem ez lehetetlen...

Csak valamire elfordul tekintetünk, a felé-amit láthatatlannak neveznek.

Oh qu'ils aient perdu le regard
Non, non cela n'est pas possible!
Ils se sont tournés quelque part
Vers ce qu'on nomme l'invisible.

„Kék vagy fekete szemek, szeretettek népek mérhetetlen hajnal felé nyitak, a sir tulsó oldaláról az itt lecsukott szemek látnak most is...”

A lélek egyéni halhatatlanságát vetett hit oly régi, mint az emberiség. A történelem előtti időkben kezdődik, mint a régebbi kőkorszak sírleletei bizonyítják az összes barbár és kultur vallásokban feltalálható. Egészen más kérdés van-e az e földi élet és e tulvilág között valami szellemi közlekedés? Akik e halál kapuján áthaladtak, vehettek-e egy pillantást az itthagytott földre? Kedves elköltözőiteink láthatják-e a mi küzdelmeinket, vívódásainkat, viszontagságainkat?

Ezekre a kérdésekre mélyen t. közönség, hiába várunk feleletet. Ahogy Hamlet mondja: and the rest is silence, a többi: hallgatás. De az is bizonyos: akkor tiszteljük legigazabban, legméltóbban elköltözőiteink emlékeit, ha úgy gondolkozunk, érzünk, ezt cselekszünk, mintha az ő lelki tekintetük igazán rajtunk nyugodnék, mint ha most is valóban látnának bennünket.

A közönség egy pernyi felállással áldozott az elhunyt emlékének, majd Perédi György tisztelt elnök, főtitkár méltatta Adorján Ármin munkásságát, különösen kiemelve azt a fáradhatatlan és áldozatkész munkát, amelyet a nagyváradi városi s más ezzel párhuzamban létesített könyvtárak létrehozása érdekében végzett. Ezután Berde Mária jelent meg a pódiumon s néhány szóban megemlékezett a budapesti Lafontain Társaság nagysikerű előadásáról, amelynek fénypontja Eminescu Mihail, a nagy román költő — általa lefordított — „Esthajnal” című költeménye volt. Ezután Ambarus Géza tanító interpretálta a kiváló frónő néhány ramek versfordítását, majd Bodnár Mária olvasta fel egyik újabb írásművét. Arató András hírlapíró, a fiatal erdélyi költő három mély tartalmú erőteljes versét adta elő a közönség meleg ünneplése közepette: Utána Radó Pál titkár egy — Francois Villon — életéből merített értékes novellát olvasott fel, végül pedig Sárközy Gerő szereplése következett, akinek néhány értékes verse szintén útát talált a közönség szívéhez.

Vakmerő rablótámadás a bukarest-ploesti országúton

Bucurestiből jelentik: Vakmerő rablótámadást követtek el eddig ismeretlen tettesek tegnap éjszaka a Bukarest-Ploesti-i országúton.

Egy áruval telet autókamion, amelyet Ghiula János sofőr vezetett, éjszaka 12 órákor indult el Bukarestből ploesti utiránnyal. Az autókamion a felzött országúton csak nehezen haladhatott előre. Mikor a kamion Ploesti határába ért már, két ismeretlen álarcos férfi állt meg a csöndesen haladó autókamion előtt és revolverrel megállásra akarta kényszeríteni a sofőrt. Ghiula János azonban nem ijedt meg az álarcos rablótól, hanem a lehető legnagyobb sebességre kapcsolta rá. Az álarcos rablók a száguldó autókamion kerekai után löttek, az egyik golyó talált, a kerék gumija kipukkant és a sofőr kénytelen volt leállítani a motort. Mikor a rablók beérték az autókamiont, a sofőre vetették magukat, akit több késszurással megsebesítettek és vérbeborulva hagyták az országúton. Ezután hozzáálltak az autókamion kifosztásához. Percak mulva egy másik autókamion érkezett, amelyet az álarcos rablók béreltek erre a célra. Atrakták az árut az utolsó szálig, azután elrobogtak.

Reggel öt órákor egy csendőrpátrul találta meg az országúton eszméletlen állapotban fekvő sofőrt, akit azonnal kórházba szállítottak. Ugyanakkor megindult a nyomozás az eltűnt álarcos rablók után.

A Kereskedelmi és Ipar-kamara közleménye

Nagyvárád, január hó.

A romániai és idegen személyzet alkalmazásáról szóló törvény alapján az 1937 december 20-án kiadott miniszteri rendeletet kiegészítő, újabb rendelet értelmében közöljük, hogy az 1937 december 31-én foglalkoztatott alkalmazottakról legkésőbb 1938 február 1-ig kimutatás készítenő, amelyet be kell nyújtani a kolozsvári Iparügyi felügyelőséghez, még pedig úgy a kereskedelmi, mint az iparvállalatok részéről 3-3 példányban. Az első példány 8 lei okmány és 1 lei repülőbéllyeggel, a másik két benyújtott kimutatás pedig 3 lei okmány és 2 lei repülőbéllyeggel látandó el. Az újabb rendelet a kimutatások formáját módosította. A módosítás szerint az első oldalon a következő újabb adatok tüntetendők fel: 1. a cég minősége (kereskedelmi vagy ipari-e), 2. a cég bejegyzésének száma, 3. az 1937 december 31-én munkában levő alkalmazottak száma a fizetés státok alapján. A hátsó oldalon az alkalmazottak katonai helyzete tüntetendő fel. A nyomdák a hátsó lapon a vonatkozó törvényt kivonatolva kötelesek ismertetni. Azok a vállalatok, amelyek a kimutatást a megjelölt határidőig nem nyújtják be, vagy azokat hiányosan készítik el, kihágás címén szigorú büntetésben részesülnek. Külön felhívjuk a nyomdák figyelmét a kimutatások változására, azzal, hogy az új rendeletnek megfelelő mintákat a Kereskedelmi és Iparkamaránál kaphatnak.

LEGUJABB

Kantont is úgy veszik a japánok hadművelet alá, mint Sanghajt

Kerülik az angolokkal való bonyodalmat. — A japán ifjuság diszkardot ajándékoz Hitlernek és Mussolininek

Londonból jelentik: A „Daily Mail” szerint *Nokamura* tengernagy, a haditengerészeti osztály főnöke a következő nyilatkozatot tette: — Nem látom okát annak, hogy miért állnának elő elkerülhetetlen bonyodalmak az angolokkal Hongkongban, ha Kantont megtámadjuk. Sanghaiban a külföldi érdekeltségűkhöz sokkal közelebb folytatjuk hadműveleteinket anélkül, hogy komolyabb bajok keletkeztek volna.

Hasonlóképpen járunk el Kantonban is. Ha mégis bajok lesznek, annak az angolok lesznek az okai.

Tokióból jelentik: A legnagyobb tokiói ifjusági szervezet elhatározta, hogy hódolata jelül egy-egy diszkardot és teljes japán fegyverzetet ajándékoz Hitlernek és Mussolininek. Az ajándékokat külön küldöttség hozza Európába.

Blum a népfront körül nemzeti egységet akar létrehozni

Vállalkozása nem sikerült. Visszaadta a kormányalakításra szóló megbízatást

Párizsból jelentik: *Blum* kijelölt miniszterelnök a megbízatás elvállalása után nyomban megkezdte a kormányalakításra irányuló tárgyalásokat. *Thorrez* és *Duclos* kommunista képviselők a kommunisták feltétlen támogatásáról biztosították *Leon Blumot*. A radikális párt nem tulságosan lelkesedik a kommunisták esetleges részvételéért, s ez ellen a radikális párt körében határozott ellenállás tapasztalható. *Blum* javasolta *Reynaudnak*, hogy lépjen be a kormányba. Ez azonban kijelentette, hogy csak akkor léphet be az új kabinetbe, ha a kormánytámogató pártok frontját a *Marin*-csoporttal bezárólag jobb felé kiterjesztik. *Blum* nem tehetett eleget *Reynaud* kívánságának és így az ő minisztersége nem jöhetett tekintetbe. Így *Blumnak* vissza kellett térnie a népfront-kormány alakítási tervéhez, amelyben a kommunisták is résztvesznek. Ez nem könnyítette meg *Blum* feladatát.

A kommunista párt közleménye megerősíti

a hirt, hogy *Blum* felajánlotta a kommunistáknak a kormányban való részvételt. Ezek kijelentették, hogy a népfront alapelveinek minden tekintetben való érvényesítésétől teszik függővé a kormányba való belépést. *Leon Blum* újságírók előtt a következőket mondotta:

— Meg akarom valósítani a nemzeti egységet a népfront körül. Gyakorlati öhajtasom az, hogy a néparcvonal képviselőit olyan férfiak is támogassák, akik eddig ellenzékben voltak, de jelét adták annak, hogy hűvei a demokráta szabadságnak. Így próbálom létrehozni a nemzeti egység kormányát olyanformán, hogy az ne okozzon semmiféle kárt és ne idézzen elő nyugtalanságot a köztársasági szabadság és szociális haladás tekintetében.

Párizsból jelenti lapzártakor a *Havasíroda*: *Leon Blum* lemondott a kormányalakítási megbízatás végrehajtásáról. Megbízatását visszaadta a köztársasági elnöknek.

A magyarországi pénzügyminiszter a kereskedelem és a keresztény társadalom közti viszonyról

Pécsről jelentik: *Fabinyi* pénzügyminiszter, aki egyúttal Pécs képviselője, vasárnap az ottani ipari és kereskedelmi kamara küldöttségét fogadta és az elhangzott üdvözlő beszédre adott válaszában többek között a következőket mondotta:

— A lét vagy nemlét kérdésén túl vagyunk ugyan, de jövőnk okosságunkon és tisztességünkön múlik. Nincs ok pesszimizmusra, de indokolt, hogy az optimisták is óvatosak legyenek. A mai helyzetben számolni kell a kereskedelemnek azzal, hogy

a keresztény társadalom reneszánszát éli és el akar foglalni olyan pozíciókat, amelyekből eddig önmagát kirekesztette. Ez a boldog birtokosoknak nyugtalanságot okoz,

de nem szabad elfelejteni, hogy a nemzet élet-

erejének természetes reakciójával állunk szemben, melynek tulszásait jóindulattal és megértéssel kell leküzdeni. Ez azt jelenti, hogy össze kell egyeztetni az érdekeket, amire meg van a lehetőség akkor, ha összetartunk.

Hollandia és Belgium elismeri az abessziniai olasz hódítást

Brüsszelből jelentik: A „Daily Mail” értesülése szerint Hollandia és Belgium közölni fogják Genfben Angliával és Franciaországgal, valamint a skandináv államokkal, hogy elismerik az abessziniai olasz hódítást és sürgetni fogják az említett hatalmakat, hogy tegyék hasonló lépést.

A budapesti emigráns oroszok papja meghalt az oltár előtt

Budapestről jelentik: *Jezerszkij*, a szovjet által kiüldözött orosz emigránsok budapesti papja, aki az egykori orosz nemzetgyűlésnek képviselője is volt, 72 éves korában, mise közben a templomban rosszul lett és meghalt. Vasárnap délelőtt holttestét felboncolták, azután eltemették az új köztemetőben.

Aprókiadványok

Egy szó ára 3 lel, vastag betűvel 6 lel. „Cím a kiadványban” még további 10 lel. Alláskeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lel. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve. —

Alkalmazás

Erdő vagy faraktár kezelőnek ajánlkozik szakember, okleveles erdőész. Cím a kiadványban.

Adás-vétel

Zongora rövid, keresztthuros, — nagyon olcsón eladó. Nagyvárad, Ciorogariu (v. Uri) utca 11. szám.

Szabó-ollók,

ujjafa és vasalópárna eladók. Bodnár, Nagyvárad, Take Jonecsu (v. Körös) utca 45.

Eladó

öszecsukható vasagy, tolészék és gyermekjátékok. Nagyvárad, Str. Ingušta (v. Keskeny-u.) 26. szám.

Hangverseny zongora eladó. Nagyvárad, I. C. Bratianu (Szaniszló) u. 27. szám.

Modern

kombinált szoba, konyhabutor olcsón eladó. Nagyvárad, Str. Vlahuta (v. Szt. János) u. 22.

Eladó

egy fürdőkád és egy iókarban levő varrógép. — Cím: Zenker, Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand 44.

Különféle

Lakatos munkák szakemberi javítása Ruff Testvéreknél készülnek Nagyvárad, Str. Szaroveszky 17.

Köszönytessünk

ifj. Kelemen köszönytessünk. Nagyvárad, Mihai Viteazul (v. Nagypiac) tér, (Avram Jancu volt Kossuth-utca sarok.)

Kiolvasott

újságot és folyóiratokat kérünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

Jókarban levő zongorát érbe vennék. Ugyanott egy ágy és éjjeli szekrény eladó. Cím a kiadványban.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Lakás

Keresek:

2 szobás tágas, esetleg 3 kisebb szobás lakás olasz kerületben. Ajánlatokat: „Nyugdíjas” eligére a kiadóhivatalba kérek.

Raktárhelyiségek

irodákkal július 1-től kiadók. Nagyvárad Str. Tache Ionescu (v. Körös) utca 26. szám.

Kiadó

virágos udvaron száraz 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, üveges folyosóval kis családnak május 1-re. Nagyvárad, Nicolae Zisga (Lukács György) u. 38.

Egy szoba,

előszoba, konyha, élőkamra kiadó. Nagyvárad, Str. Bratianu (v. Szaniszló-u.) 52. szám.

Utcai

szép butorozott szoba azonnal kiadó. Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva (Schlauch-tér) 6.

Kétszobás

udvari lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Nagyvárad, I. C. Bratianu (v. Szaniszló) utca 14.

Egy szobás konyhás lakás kiadó, azonnal. Nagyvárad, Ciorogariu (Uri) utca No. 38.

Kétszobás,

üvegerandás lakás kiadó azonnalra. Nagyvárad, Str. Mihail Sorbul (v. Széles-utca) 23.

Egyszobás

modern lakás kiadó. Nagyvárad, Str. Luminej No. 13. Gerlicy-utca folytatása.

Utcai

3 szoba előszobás, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Aurel Vlaicu (v. Vámház-u.) 31-a.

Kiadó

3 szobás magánház azonnal. Oradea, Str. Barieri 5. szám. Colonia Pogány.

PUHA OLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.